

Võru linn tunnustas oma parimaid

Eesti Vabariigi 98. aastapäevale pühendatud vastuvõtulkontsertaktusel kultuurimajas Kannel tunnustasid Võru linnapea Anti Allas ja linnavolikogu esimees Toomas Paur linna silmapaistvamaid inimesi, asutusi ja organisatsioone.

Rahvaküsitluse tulemusena pälvis tiitli „Võro liina tego 2015“ Võru Gümnaasiumi valmimine. Peale selle tunnustati kümnet linnavalitsuse valitud eri valdkonna esindajat.

Läinud aasta ettevõtte on OÜ RehPol, ettevõtjad Varju Lauri ja Bruno Lauri, kultuuri- ja haridusasutus Võru Kesklinna Kool, mittetulusühing Võrumaa Südamesõprade Selts, tervishoiu- ja sotsiaaltöötaja Marina Piirisild, kultuuritegelane Heiki Kelp, sporditegelane Asko Saarepuu, uus tulija Georgi hotell, heategija Võru Toidupank ning aasta noor Kristina Bianca Rantala.

Ulis Guth

Võru Gümnaasium öhtupimeduses.

Foto: Tõnis Anton

„Võro liina tego 2015“ valimise tulemused

„Võro liina tego 2015“ valimisel osales 170 inimest.

- Hääled jagunesid nii:
1. Võru Gümnaasiumi valmimine **65** häält
 2. Tänavavalgustuse rekonstrueerimine **35** häält
 3. Georgi hotelli avamine **20** häält
 - 4.-5. Politsei- ja Piirivalveameti ning Päästeameti uue hoone avamine
 - Vee tänava kvartali uuendamine **19** häält
 6. Noortekeskuse uute ruumide avamine **12** häält

Loosiauhindade võitjad:

Kaja Kuslapuu, Mart Keerutaja, Maie Ots, Elvi Mihhailova ja Dagmar Tamara Rõigas.

Võro liina tego 2015 – Võro Gümnaasiumi valmimine

Mullu 31. augustil toimus Võrus pikisilmi oodatud sündmus, kui aadressil Seminari 1 avati pidulikult Võro Gümnaasiumi rekonstrueeritud koolihoone.

Pikk protsess, mis tähistas ühtlasi haridusreformi edukat lõpulejõudmist Võru linnas ja milles osalesid paljud asutused, ettevõtted ja

inimesed, väärib direktor Karmo Kurvitsa arvates koolipere sügavat kummardust. Põhjusega on lootust arvata, et ühiste pingutuste tulemusena saab valminud koolist Võrumaa, aga miks mitte terve Lõuna-Eesti haridusmagnet.

Ühelt poolt teeb kooli eriliseks linna vanim muinsuskaitsealune hoone, mis pärast rekonstrueerimist näeb taas välja suursugune, teisalt on seal uuenduslik õppekor-

raldus, et tagada kõigile õpilastele kvaliteetne ja valikurohke gümnaasiumiharidus.

Õppehoone rekonstrueerimine algas tunamullu juulis hoogsa lammutus- ja ehitustööga, uue hoone nurgakivi asetati sama aasta oktoobris ning juba jõulude eel korraldas Riigi Kinnisvara AS uue õppehoone ehitajatele sarikapeo. Veidi üle aasta kestnud tööde käigus rekonstrueeriti täielikult Võru

linna vanim muinsuskaitsealune hoone ning selle kõrval asunud, 1960ndatel rajatud silikaattellistest juurdeehitise asemele kerkis nüüdisaegne õppekompleks; mõlemad hooned on seotud üheks tervikuks kolmekorruselise klaasgaleriiga. Enam kui viie miljoni eurose projekti rahastajateks olid Euroopa Regionaalarengu Fond ning Haridus- ja Teadusministeerium.

Uue ilme ja sisu saanud kooli

kirjeldamisel võtab noor koolipapa Kurvits appi Võru Gümnaasiumi logo, mis tähelepanelikul vaatamisel meenutab paljude lapsepõlvst tuttavat mänguasja – kaleidoskoopi. Sellesse vaadates on võimalik näha palju kordumatuid mustreid. Nii võib loota, et Võru Gümnaasium on oma 240 õpilasele mitmekesine ja kordumatu, täis väljakutseid ning pakkudes uusi kogemusi ja rohkelt õppimist.

Aasta 2015 ettevõtte – AS RehPol

1994. aastal asutatud AS RehPol on Eesti erakapitalil põhinev ettevõtte, mille Võrus asuv tehase toodab kvaliteetsetest PVC-profilidest plastaknaid ja -uksi ning valmistab müübi ja paigaldab ka puit- ja puitaluiniiniumaknaid. Päevas toodetakse umbes poolsada akent. Firmat iseloomustavad märksõnad on: väärikas iga, usaldusväärsus ja järjepidevus.

Et konkurentsipüüdis püsida, arendab Võrus ligi veerandsajale oma ala spetsialistile tööd pakkuv RehPol jõuliselt ka ekspordisuunda, tootes kvaliteetseid avatäiteid nii Skandaavia kui ka Euroopa ehitusfirmadele ning edasimüüjatele.

2015. aastal tehti suuri investeeringuid ja et-

Aasta 2015 ettevõtjad – Varju Lauri ja Bruno Lauri

Võrus endise polikliiniku hoones baseeruv, veerandsaja-aastase ajalooaga Pro Optika on Eesti kapitalil põhinev perefirma, mis loodi eesmärgiga aidata inimeste silmanägemist parandada. See ei ole juhuse läbi tekkinud äri, vaid pühendunud ja tööka perekonna ühisettevõtmine, mille loojateks on ema ja poeg ning kuhu on praeguseks kaasatud juba kolm põlvkonda optikahuvilisi.

Avanud oma esimese optikakaupluse Võru linnas 1991. aastal, keskendus ettevõtte peamiselt Lõuna-Eesti elanike teenindamisele. Kümme aastat hiljem alustati tegevust ka pealinnas, kus nüüdseks on kokku juba viis Pro Optika prillipoodi. Tegutsetakse veel Tartus, Põlvas, Pärnus, Valgas ja Viljandis, kus on ühtekokku 11 kauplust.

Kõikides Pro Optika prillipoodides pakutakse klientidele terviklikku teenust, mille eest

Tootmisjuht Marek Kaiv uusi seadmeid häälestamas.

tevalmistusi masinapargi uuendamiseks. Uued tootmisprotsessi kiirendavad seadmed lasti käiku sel kuul.

Bruno Lauri (vasakul) koos oma tublide klienditeenindajatega Võru prillipoes.

kannavad hoolt oma ala hästi tundvad klienditeenindajad, optikud, optometristid ja silmaarstid. Seejuures ei ole Pro Optika kunagi üritanud saada suureks, vaid parikmaks optikakaupluste ketiks, keskendudes eelkõige individuaalsele ja kvaliteetsele klienditeenindusele.

Kultuuri- ja haridusasutus 2015 – Võru Kesklinna Kool

Kasutades ühe Võru linna lapsevanema sõnu, on koolide ukseid väga eripalgelised, kuid veel rohkem erinevad need maailmad, mis uksest sisenejat mõjutavad. Iga vanema ja õpetaja unistus on, et laps sooviks igal hommikul kooli minna ja tuleks sealt heatujulisena koju. Koolist saab laps usalduse maailma ja enese vastu. Kui sellele lisanduvad hea haridus ja terve eluhoiak, ongi loodud head eeldused iseseisvasse ellu astumiseks.

Üks koht, kuhu märkimisväärne osa meie linna elanikest ikka ja jälle tulla tahaksid, asub Vabaduse tänaval – suursuguses koolimajas. Siin tehakse oma tööd südame ja hingegea, osatakse tekitada koolirõõmu ja seda hoida. Sellest koolist sirguvad ennast ja teisi austavad inimesed.

Kooli loomisest alates on siin alati valitsenud uuenduslik vaim. Sõbralik ja rõõmsameelne kollektiiv on keskendunud lapse arengu toetamisele uute haridustehnoloogiliste lahenduste ning omavahelise tiheda koostöö kaudu. Just siin koolis võeti Võrus esimesena kasutusele uudne õppeperiood – trimester, mille jooksul antakse õpilastele tunnistus levinud nelja korra asemel kolm korda aastas. Ainsana linnas on siin kasutusel koolivorm, mida on võimalus tellida nii täiskomplektina kui ka üksikute vormielementidena.

Kooli omanäolisus tagatakse uute,

Kesklinna koolis tuleb üheksa aasta jooksul läbi töötada just selline kogus raamatuid ja töövihikuid.

lapsi huvitavate õppesuundadega. Pikaajalised laulutraditsioonid pädidid 2012. aastal koostöös Võru Muusikakooliga muusika-matemaatikaklassi avamisega ning praegu tegutseb koolis juba neli sellist klassi. Kontserdireisid, laululaagrid, võistulaulmised, festivalidest osavõtt – kõik see on osa nende laste õppetööst. Koolist on sirgunud populaarsed muusikud Mari-Liis Jõgeva ja Kristina Bianca Rantala, aktiivselt osaletakse ka koolispordiüritustel. Eraldi mainimist vääri- vad kogu linnale korraldatud üritused, olgu see siis taliolümpia, trepilaulupidu või iga-aastased muusikalid, samuti aktiivne ja kooli heast käekäigust huvitatud õpilasesindus. Koolil on tihedad sõprus- sidemed Rosenheimi tütarlastekooliga Saksamaal ja kahe Lahti kooliga Soomes.

(Jätkub 8. lk.)

Kas Võru vajab nüüdisaegseid elamispindu?

Pealkirjas sõnastatud küsimuse tingivad mitmed asjaolud. Esiteks on kõigile teada, et Võru linna rahvaarv on viimasel aastakümnel ühtlases taktis vähenenud: keskmiselt ligi 250 elaniku võrra aastas. Peale negatiivse loomuliku iibe mõjutab rahvaarvu vähenemist ränne. Kui ränne suurtesse keskustesse või lausa piiri taha on globaalne trend ja paljuski kiiresti muutuva maailma paratamatu reaalsus, siis lahkumine 5–15 km kaugusele annab põhjuse edasiarutlemiseks. Võru linn on viimastel aastatel kaotanud linnalähedastele omavalitsustele (Võru vald, Lasva vald) peaaegu poole rohkem inimesi, kui sealt on linna kolinud.

Soov omada elukohta vaikuses ja rahu on täiesti arusaadav, kuid põlise maapoisina ja nüüd juba 13 aastat Võrus elanuna võin öelda, et see kõik on ka siin olemas. Võru linnas elamise üks väga suur pluss on nimelt see, et kõik eluks ja laste kasvatamiseks vajalik on käe-jala juures. Vanematel pole vaja olla n-ö taksojuht, aga kui peabki lapsi ühest kohast teise sõidutama, siis saab seda teha väga väikse ajakuluga. Aeg on aga väärtuslik ressurss ja otsest seotud tootlikkusega majanduses. Lõppkokkuvõttes on sellel mõju ka meie sissetulekule.

Seega väidan linnapeana, et Võrus on igati mõistlik ja hea elada. Samas on minu tutvusringkonnas mitu noort peret kurtnud, et pole leidnud linnast sobivaid tänapäevaseid elamispindu ega ka tühje krunte ja sellepärast on oma kodu rajatud linna lähedale maa-ale, n-ö põllule. See on ka põhjus, miks leiate siinsest lehest Võrus kinnisvaraga tegeleva oma ala hea spetsialisti Helin Pächteri artikli „Kas Võru vajab uusi kortermaju?“. Pöördusime Helin Pächteri poole, et uurida spetsialisti arvamust, millises seisus on Võru kinnisvaraturg ja kas võib paika pidada oletus, et nõudlus nüüdisaegsete elamispindade järele Võrus on olemas. Osalt ta seda kinnitas ning koos leidmise, et teemat võiks Võru Linna Lehes edasi arendada. Seetõttu on selles lehes ka küsitlus, mille vastused on väga olulised nii kinnisvaraarendajatele kui ka linnavalitsusele, et edaspidiseid samme sättida.

Lisaks eelnevale võin linnapeana kinnitada, et Võru praegune linnavalitsus on ka seni võimaluste piires selles valdkonnas tegutsenud. Eelmisel aastal tegime kuue linnale kuuluva väikeelamukrundi detailplaneeringud, et tänavu saaks need avaliku konkursi korras müüki panna. Planeeritud kruntide plaanide ja müügingimuste kohta anname infot järgmistes lehenumbrites. Elamispindadega seotud teemasid ja mõttearendusi oleme valmis linnalehes ka edaspidi kajastama. Kõik ikka sel eesmärgil, et huvilistel oleks erinevaid võimalusi Võru linnas tänapäevane kodu rajada.

Anti Allas,
linnapea

HEATEGEVUS

Kui palju annetusi on laekunud Võru Katariina kiriku toetuseks?

Möödunud aasta lõpus kuulutas SA Võru Katariina Kiriku Rekonstrueerimise Fond välja annetuste kogumise Võru Katariina kiriku toetuseks. Nüüdseks on laekunud kokku ligi 22 000 eurot enam kui 60 annetajalt.

Eraisikust annetajaid on 58, kokku 6900 euroga (neist 14 annetasid üle 100 euro), ning ettevõtteid kolm, kokku 15 100 euroga.

Linnapea ja sihtasutuse nõukogu liige Anti Allas tänab kõiki annetajaid, kes ei pidanud paljaks oma panust anda: „Täna südamest kõiki, kellel on olnud võimalik panustada meie linna kiriku kordategemiseks. Annetatud on arvestatav summa ning kogumist tuleb aktiivselt jätkata.“

Annetuste kogumine jätkub
Allase sõnul töötatakse selle ni-

mel, et heade annetajate toel juba 2017. aastal vähemalt osa kiriku fassaadist rekonstrueerida. „Selge on see, et kiriku fassaad, mis laguneb ja on juba ohtlik, tuleb korda teha,“ lausub ta.

Linnapea kutsub inimesi ja ettevõtteid üles toetama Võru ühe vanema hoone ja olulise maamärgi kordategemist.

Annetada võib nii fondi arvelduskontole kui ka kirikus, kus iga annetaja saab sularahaannetuse tõenduseks tšeki. Samuti on oodatud igasugune kiriku rekonstrueerimist toetav heategevus ja heasoovlik mõte.

Hea uudis on see, et kirik on sel aastal saanud Muinsuskaitsemeti programmi „Pühakodade säilitamine ja areng 2014–2018“ 54 520 eurot toetust, mis annab võimaluse ka teine katusepool välja vahetada.

Kogudus aitab abivajajaid

Kiriku rekonstrueerimiseks kogutakse annetusi, aga ka kogudus ise püüab abivajajaid toetada.

Nii oli kogudusel kirikus alates teisest adventist kuni esimese jõulupühani avatud jõulukassa vähekindlustatud inimestele annetuste kogumiseks. Jõulukassa oli kogudusel kaasas ka jõululadal, kus pakuti inimestele tasuta kohvi, teed ja küpsiseid.

Kassasse annetatud 297 eurost 105 eurot eraldas kogudus Meidla toetuseks. Sotsiaaltöötajalt saadud info põhjal toetati 96 euroga ühte tublit ja töökat noormeest, kes õpib kutsekoolis, kuid kellel kodune rahaline toetus puudub. Sama summa eraldati ka liikumisraskustega vanatädile, kellel tuleb ükski hakkama saada. Tema juurde jõuti Võru

Toeta Võru Katariina kiriku taastamist endale jõukohase annetusega:

SA VÕRU KATARIINA
KIRIKU REKONSTRUEERIMISE
FOND
a/a EE801010220245627225
SEB pank

Kõik annetajad märgitakse ära.

Lisainfo:

Marko Kaunis, nõukogu liige
tel 5332 6299
Marko.Kaunis@elektrilevi.ee
www.eelk.ee/voru.katariina/

Pensionäride Päevakeskuse juhataja soovitusel.

Marianne Mett
Ulis Guth

KUU PILDIS

Võru linn soovib 2017. aasta suvel lastefestivali korraldada

Võru linnal on plaan korraldada 2017. aasta suvel lastefestival, mis tooks linna ja kogu piirkonda külastama noori peresid üle Eesti, aga miks mitte ka lähinaabrite juurest.

Ettevalmistused on juba alanud ja praegu käib aktiivne ideede kogumine. 8. veebruaril kohtus linnapea Anti Allas Kreutzwaldi kooli 1.-3. ja 4.-6. klassi õpilastega (pildil), et kuulata nende arvamust ning vaadata, mis teemad laste silmad särama panevad, sest kes oskaks neist veel paremini öelda, mida lapsed festivalilt ootavad ning mis neid kõnetab.

Ilmi Mürk pälvis Sotsiaalministeeriumi vaimse tervise edendaja tunnustuse

Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski tunnustas 16. veebruaril maakondade tublisid vaimse tervise edendajaid. Võrumaalt pälvis tunnustuse staažikas psühhiaatriaõde Ilmi Mürk, kes on töötanud Lõuna-Eesti haigla ja dr Öie Vahingu psühhiaatriakabineti õena alates 1995. aastast. Ta on osalenud mitmes maakondlikus projektis, mille eesmärk on olnud uimastite tarvitamise, alkoholi liigtarvitamise ja traumade ennetamine. Samuti on ta teinud koostööd kriminaalpreventsiooni töötajatega.

Tunnustatud terviseedendajad autasude üleandmisel, Ilmi Mürk on vasakult viies. Foto: Olev Mikhelmaa

Ilmi Mürk on korraldanud vestlusringe ja pidanud loenguid nii psüühikahäiretega kui ka sõltuvusprobleemidega inimestele ning nende pereliikmetele. Ta on toonud kokku psüühikahäiretega inimesi, kes on seni olnud pigem koduseinte vahel, ning on sisendanud neile usku isendasse ja motiveerinud neid, samuti olnud neile usaldus- ja tugiisikuks. Peale selle on Ilmi Mürk olnud seotud usaldustelefoni teenuse tagamisega Võru maakonnas.

LÜHIDALT

Lõuna-Eesti Haiglas avati renoveeritud erakorralise meditsiini osakond

4. veebruaril toimus Lõuna-Eesti Haigla erakorralise meditsiini osakonna (EMO) renoveeritud ruumide pidulik avamine. Erakorralise meditsiini osakonna ruumid on pärast renoveerimist patsiendisõbralikumad. Ootealal on järjekorrapidur, mis annab patsiendile kindluse, et tema tulekut on märgatud. Investeeringu tulemusel paraneb oluliselt ka osakonna töö funktsionaalsus. Osakond on ruumikam, tänapäevasem ja sisustatud uue aparatuuriga. Renoveerimistööd tegi AS Semuehitus. Investeeringu kogumaksumus on 300 000 eurot.

Võru Linna Leht

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ulis.guth@voru.ee
Väljaandja: Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11, 65620 Võru
Toimetaja: Ulis Guth
Tel 512 0787
Teostaja: AS Võru Täht
Ajalehe järgmine number ilmub 24. märtsil.

2015–2020. aastal SA KredEx meetmega korterelamute rekonstrueerimine – TULE TUTVUMA!

29.02.2016 kell 17.30 Võrumaa KHK raamatukogusaalis (Kooli tee 1, Väimela, Võru maakond)

SEMINARI KAVA:

17.30–18.15 „Rekonstrueerimistoetuse tingimused SA KredEx meetmega“
Tõnu Jõesaar, OÜ Termopilt
18.15–19 „Terviklik korterelamu rekonstrueerimine – parim valik!“
Maido Rõivas, OÜ Balti Vara Fassaadid

Osalemiseks on vaja registreeruda tel 553 4819 või e-posti aadressil p6kodu@gmail.com

ELUASE

Kas vajame uusi kortermaju?

Kas usute, et tänapäevane kodu korrusmajas võib olla sama avar, privaatne, nüüdisaegse lahendusega ja ökonoomne, nagu on kodu eramajas.

2005. aastal ostsin koos äripartneritega maatüki Võru kesklinnas perspektiiviga ehitada kortermaju, kus elanikud tunnevad ennast samamoodi või paremini kui eramajas. Meie soov oli luua turvaline tänapäevane elukeskkond – rohelus, avarus, funktsionaalsus piiratud õuealal ja energiasäästlikud, hea ruumilahendusega, elanike vajadusi arvestavad korterid.

Kahjuks võttis detailplaneeringu menetlus kaks pikka aastat, Eesti majandus muutus ja paljud võrukad suundusid maailma paremat elu otsima. Praegu on 2,8 hektarit hea asukohaga, kõigi kommunikatsioonidega varustatud väärtuslikku linnaruumi kasutamata. Kehtestatud detailplaneering näeb ette kolmekorruseliste korterelamute ehitamise.

Kas ja millal ehitada? Kes seda vajaks?

Kinnisvaraportaalides on elamispindade müügi pakumisi palju, kuid huvilised kurdavad, et midagi pole osta. Paradoks! Miks?

Eelvaade võimalikust korrusmajade uusarendusest Koreli oja ääres Roosi ja Karja tänava vahel.

Pakutav elamispind ei vasta soovijate nõudmistele. Võru linna kortermajad on ehitatud valdavalt aastatel 1960–1990. Iseloomulikud on väikesed köögid, kitsad esikud ja sanitaarruumid, kus ei mahu ümber pöörama, igale pereliikmele ei jätku omaette tuba, rõdu on vaid sõna – sisu ja praktilisus puudub. Elamus ega korteris pole suuskade, rataste jm hobivarustuse panipaika, rääkimata garderoobist või näiteks lammiklooma pesuruumist välisukse lähedal.

Linnaisasid teeb murelikuks rahvaarvu vähenemine. Teada on, et lisaks

töökohale on oluline koht, kus elada. Seda nii avaliku ruumina kui koduna. Kas noor pere jääks või tuleks Võrru, kui meil oleks sõbralik linnaruum ja piisavalt tänapäevast elamispinda?

See küsimus huvitab ka arendajat.

Helin Pächter, MARIKON GRUPP juhatuse liige kinnisvaraturul tegutsenud 1995. aastast

* Arendaja Marikon Grupp osanike ring kattub osalt Akso-Hausi osanikega. Akso-Haus on Eesti kapitalil põhinev 2004. aastal

loodud firma. Akso-Hausi maja valmib sisetingimustes 24 ööpäevaga. See on ainuke Eesti firma, kes ehitab oma majad vundamendiga juba tehases valmis. Kasutab ainulaadset patenteeritud ehitustehnoloogiat, mille kohta saab lähemalt lugeda: „Akso-Haus modularne ehitustehnoloogia”. On tootnud ja paigaldanud Skandinaavia turule ajavahemikul 2009–2013 üle 350 maja: eramud, lasteaiad, koolid, hooldekodud, korrusmajad jne. Ettevõtte omanikeks on mitu Eesti kapitalil põhinevat ettevõtet.

3 ARVAMUST

Uurisime Võrus esindatud pankadest, millised on hetketrendid ja laenuitingimused, kui soovitakse elamu soetada või seda renoveerida. Millega peavad laenu taotlejad arvestama? Kas tingimused erinevad, kui küsitakse laenu uuselamu / uue korteri soetamiseks ja vana elamu/korteri renoveerimiseks? Milline on panga valmidus anda noortele peredele kodulaenu?

Talvel on turg tavapäraselt vaikne, kuid kevad on aktiivsem aeg ja meie omalt poolt oleme selleks valmis. Kodulaenu võtmine ja andmine on nagu rätsepal ülikonna õmblemine – kõik juhtumid on erinevad. Summad algavad isegi 5000 eurost ja tähtajad ulatuvad kuni 30 aastani. Laenu võtmiseks vajalik omaosalus Võru piirkonnas on kesktlābi 20% vara maksumusest.

Loomulikult annab meie pank laenu ka noortele peredele. Nemat pole sageli omaosalust jõudnud koguda ning appi tulevad vanemad oma vara lisatagatiseks andes. Ootame noori inimesi meeleldi juba enne ostusoovi küpsemist nõu küsima, et koos arutada, kas võtta koduostuks sihikule maja või korter.

Swedbankil on olemas ka lahendus kruntide ja väheväärtusliku kinnisvara ostu finantseerimiseks. Igakuine piisav sissetulek on siiski ka siin vajalik. Selle alampiir ühe laenutaotleja korral on 600 eurot ja kahe laenutaotleja korral 800 eurot.

Harvad pole juhtumid, kui pank finantseerib kas täiesti uue kodu ehitust või kehvast olukorras kinnisvara ulatuslikku renoveerimist. Sel juhul makstakse laenuraha välja etapi kaupa vastavalt tehtud töödele ja kinnisvara turuväärtuse tõusule.

Oleme Võru kontoris valmis kõik laenusoovid ja -mõtted läbi arutama. Olgu see siis konkreetne soov või pikem plaan tulevikuks.

Anni Lillepea, Swedbanki Võru kontori juhataja

Eluasemelaenu turg on viimastel aastatel elavnenud ning seda näeme ka oma eluasemelaenude taotlustes ja mahtudes. Kuna varasemate aastatega võrreldes on turul eluasemelaenu pakkujaid vähem, siis on SEB kasvanud laenumahtudes veidi kiiremini kui turg.

Koos suurenenud mahtudega oleme vaadanud üle ka oma laenu andmise reeglid ning hinnanud nende sobivust praeguste tururiskidega. Pangasisesed eluasemelaenude tingimused on muutunud konservatiivsemaks ning karmistunud on ka välised regulatsioonid. Klientide finantsteadlikkus ja vastutustundlikkus on kasvanud ning laenu taotletakse eelkõige kodu ostmiseks. SEB pöörab suurt tähelepanu klientide igakülgele finantsnõustamisele, juhtides tähelepanu riskidele, mis laenamisega kaasnevad. Kliendid maandavad riske tihti ka laenukaitse kindlustuse abil, mis annab lisakindluse näiteks töökaotuse puhul. Seega võib öelda, et nõudlus on küll suurenenud ning kinnisvara hinnad on kõrged, aga nii inimesed kui pangad on praegu riskidest märksa teadlikumad.

Uusarenduste hinnad on tunduvalt kõrgemad kui vanade elamispindade omad ning mängivad laenusumma kujunemisel suurt rolli. Samas tuleb vanemate ja odavamate elamispindade ostmisel arvestada hilisemate investeeringutega renoveerimisel. Tavaliselt taandub klientide otsus elamispinna valikul maksevõime näitajatele ning piisava omafinantseeringu või lisatagatise olemasolule. Noored pered ja noored spetsialistid saavad kasutada lisatagatisena SA KredEx pakutavat käendust, mis on oluliseks abiks esmase kodu soetamisel.

SEB lähtub vastutustundliku laenamise põhimõtetest ja analüüsib hoolikalt laenutaotleja ja tema pere sissetulekuid ning kohustusi. Pangast kodulaenu saamisel on oluline, et kliendil on stabiilne sissetulek, piisav omafinantseering ning kohustuste hulk ei lähe tema sissetulekutega võrreldes liiga suureks. Kuna iga laenusoovija sissetulekud ja igapäevased kulutused on erinevad, siis vaadatakse iga laenuküsijat ning tema laenutaotlust eraldi. Lisaks vaadatakse ostetavat objekti, selle seisukorda ning klientide senist maksekäitumist ja tarbimisharjumusi.

Maarja Gavronski, SEB Panga kommunikatsiooni projektijuht

Krediidipank pakub kitsama sihtotstarbega eluasemelaenu, millega klient saab osta, ehitada ja renoveerida kodu, ning kinnisvara tagatisel laiema kasutusala laenu, mille puhul on kliendil vabamad käed, näiteks saab selle eest elamisse ka mööbli soetada.

Kehtestatud tingimuste kohaselt annab pank laenu maksimaalselt 80% kinnisvara turuväärtusest (arvestades kinnisvara asukohta ja seisukorda), seega algab vajalik rahaline omafinantseering esimese sissemaksuna 20%. Rahalise omafinantseeringu puudumisel sobib lisatagatis (kinnisvara).

Krediidipank teeb koostööd SAga KredEx, kelle käendusega on võimalik noorel perel või noorel spetsialistil taotleda eluasemelaenu tavatingimustest soodsamalt ja nii vähendada esimese sissemakse summat 10%ni.

KredExi eluasemelaenu käendust kasutada soovivatest laenu taotlejatest vähemalt üks peab kuuluma ühte alltoodud sihtgruppi:

- noor pere on kuni 15aastast (kaasa arvatud) last kasvatavanem või vanemad,
 - noor spetsialist on kõrghariduse, keskerihariduse või kutsekeskhariduse (põhihariduse või keskhariduse baasil) omandanud või kutseõppe põhihariduse baasil või kutseõppe keskhariduse baasil lõpetanud kuni 35aastane (kaasa arvatud) isik,
 - tagastatud eluruumis elav üürnik,
 - kaitseväge või Kaitsejõu veteran.
- Eelnevast tulenevalt leiame Krediidipangas lahenduse igale eluasest soetada soovivale inimesele.

Allan Soon, Krediidipanga kommunikatsioonijuht

Küsimustik linnaruumi ja elukeskkonna arendamiseks

*Täites selle küsimustiku annate vajaliku tagasiside, kuidas Võru linna edasi arendada. Küsitluse tulemused on abiks linnaruumi kujundajatele, arendajatele, vastajatele endile - millist kodu ja elukeskkonda tegelikult eluks soovime. Täida kupong ja postita see. Postimaks on tasutud ning marke kupongile lisama ei pea. Vastanute vahel loosime välja auhindu. Küsitluse saab täita ka internetis. Lisainfo: www.voru.ee

Kui soovid soetada kodu Võrus, millise valiku teed?

eramaja ☐ või korter ☐

üürimine ☐ või ostmise ☐

Tubade arv

Elamispinna suurus

50 m² ☐ 60 m² ☐ 70 m² ☐ 80 m² ☐ 90 m² ☐ 100 m² ja enam ☐

(*elamispinna sisse ei ole arvestatud rõdusid, terrasse, panipaiku)

Mitmendal korrusel eelistad elada?

Millised mitteiluruumid peavad tingimata olema?

garderoob ☐ saun ☐ panipaik välisukse lähedal ☐ kinnine rõdu ☐ avatud terrass ☐

Korterelamus: panipaik välisukse lähedal hobivarustuse tarbeks ☐ lift ☐

Muu

autode varjualune ☐

krundil laste mänguväljak ja turvaala ☐

piiratud territoorium - hekiga ☐ väravatega ☐ aiaga ☐ või avatud territoorium ☐

Asukoht

kesklinn ☐ äärelinn ☐

Milliseid teisi elulisi vajadusi peab eluase lahendama?

.....

.....

Pangalaenu maksimaalne summa kuus või üüri maksimaalne summa kuus

Kontaktandmed:*

ees- ja perekonnanimi:.....

telefon:.....

*Lisa kontaktandmed, kui soovid osaleda auhindade loosimisel.

LINNAVALITSUSE JA LINNAVOLIKOGU TEATED

Kalmuse tn 16a ja lähiala detailplaneeringu algatamine

Võru Linnavalitsuse 10. veebruari 2016. aasta otsusega nr 12 on algatatud Võru linnas Kalmuse tn 16a ja lähiala detailplaneering ning jäetud algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine. Detailplaneeringu koostamise algataja, vastuvõtja ja kehtestaja on Võru Linnavolikogu.

Planeeritav ala asub Võru linnas Taara asumis, mis on eraldiseisev asumipiirkond kompaktselt hoonestatud valdavalt uute individuaal- ja paaris-elamutega. Planeeritav ala jääb valla piiri ja Kalmuse tänava vahelisele alale. Planeeritava maaala suurus on u 2 ha. Detailplaneeringu eesmärk on Võru linna munitsipaalomandis oleva kinnistu Kalmuse tn 16a jagamine, sihtotstarbe muutmine ja avaliku huvi väljaselgitamine Koreli oja ja piirnevate Kalmuse tänava kinnistute vahelisel maa-alal ning selle võõrandamiseks loa saamine. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek Koreli oja ehituskeeluvööndi vähendamiseks. Ühtlasi soovitakse detailplaneeringu käigus leida võimalus määrata Kalmuse tn 10, 10a ja 12, 12a kinnistu vahelisele alale täiendavad ehitusõigused ja maaküttetorustiku paigaldamine Kalmuse tn 10, 10a kinnistult Koreli oja.

Kalmuse 16a kinnistu Koreli oja ja Kalmuse tn 10, 10a, 12, 12a, 14, 16, 18, 20, 22 kinnistu vahelise u 8400 m² suurusele osale elamumaa sihtotstarbe määramine muudab osaliselt Võru Linnavolikogu 11. märtsi 2009 määrust nr 98 „Võru linna

üldplaneeringu kehtestamine”. Võru linna üldplaneeringuga on sellele alale reserveeritud haljasala ja parkmetsa maa juhtfunktsioon. Ülejäänud u 30112 m² suuruse Kalmuse tn 16a kinnistu maakasutuse juhtotstarve jääb üldplaneeringu kohaselt haljasala ja parkmetsa maaks. Kalmuse tn 16a kinnistu maakasutuse osaline juhtotstarbe muutmine haljasala ja parkmetsa maast elamumaa ei põhjusta olulist linnaruumilist mõju, kuna reaalset ei ole avalikku kasutust selles piirkonnas nimetata maale välja kujunenud, avalik veekogu kasutamine säilib ja täiendavat hoonestamisvõimalust võõrandatavale maale ei määrata, välja arvatud Kalmuse tn 10, 10a ja 12, 12a kinnistu vahelisele alale.

Asi Kobras koostatud eel hinnangu, Keskkonnaameti ja Võru Linnavalitsuse seisukoha põhjal jõuti järeldusele, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset mõju ala lähimbruse keskkonnale, inimeste tervisele ja heaolule, sh Natura 2000 aladele, kui järgitakse kõiki keskkonnakaitse nõudeid, ohutusnõudeid, leevendusmeetmeid ja soovitusi.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ja KSH algatamata jätmise otsusega on võimalik tutvuda tööpäeviti Võru Linnavalitsuse linnamajanduse osakonnas (Jüri tn 11, 65620 Võru) ja Võru linna veebilehel dokumendiregistri vahendusel.

Sirli Kokk, arhitekt-planeerija

Leitud vara ootab omanikke

Politsei on Võru Linnavalitsusele üle andnud terve hulga leitud asju, mille omanikke pole õnnestunud enam kui aasta jooksul leida. Kaotatud esemete seas on lapsevanker, naistejalgratas, kott tütarlapse rõivastega ning

mitmesugused riideesemed (müts, käterätik, dressipüksid, särk). Asjade äratundmiseks ja kättesaamiseks palume pöörduda linnavalitsuse majandusspetsialisti poole (tel 785 0933).

Võru Linnavalitsus võõrandab otsustuskorras kinnistu Võru linnas Männiku tn 39 (registriora nr 2564441, katastritunnus 91901:014:0051, pindala 5754 m², maa sihtotstarve 100% ärimaa) hinnaga 49 000 eurot.

Kinnistu paikneb looduslikult kaunis piirkonnas, kus on kõik võimalused mitme spordiala harrastamiseks ja puhkeaja veetmiseks. Kinnistu vahetus läheduses asuvad Kubija paisjärv, Kubija järv ja avalik rand (supluskoht), bussipeatus, Kubija tervisespordirajad ja -väljakud, Kubija hotell-loodusspaa ning eramajad.

Praegu asub kinnistul amortiseerunud majutushoone, suletud netopinnaga 47,6m² (ehituslune pind 56,8 m²), puuduvad vee-, kanalisatsiooni- ja elektrivarustusega liitumised. Kitsendused ja piirangud: kinnistu on hõlmatud osalt ranna ja kalda piiranguvööndi ning geodeetilise märgi kaitsevööndiga.

Võru Linnavolikogu 14.04.2004 otsusega nr 116 kinnitatud detailplaneeringus on krundi sihtotstarbek määratud spordihoone ja kompleksi maa ning maaüksusele on lubatud rajada hooneid maksimaalselt 865 m² suuruse ehitusalase pinnaga. Planeeringuga saab tutvuda lähemalt Võru Linnavalitsuses linnamajanduse osakonnas.

Võru linna üldplaneeringu kohaselt on lubatud kinnistu arendamine perspektiivis ka ärimaana, kui säilitatakse kõrghaljastus minimaalselt 70% ulatuses.

Lisainfo: Eve Saaremägi, eve.saaremagi@voru.ee, tel 785 0946, 577 04420. Vaata lisaks: www.KV.ee.

Võru Linnavalitsus müüb otsustuskorras kinnistu Kivi tn 17 (registriora nr 2977941, katastritunnus 91901:001:0052, pindala 6710 m², maa sihtotstarve 20% ärimaa, 80% tootmistam) hinnaga 59 000 eurot.

Kinnistu paikneb Võru linnas Tallinna-Tartu-Võru-Luhamaa maantee vahetus läheduses Võrukivi tööstuspargis. Kinnistut ümbritsevad tootmis- ja ärimaad koos sinna juurde kuuluvate tehnovõrkude ja tänavavõrgustikuga, mis tagab juurdepääsu kinnistule Võru ringteelt ja Kivi tänavalt.

Müügilepingu sõlmimisega seotud kulud kannab ostja.

Lisainfo: www.KV.ee, www.voru.ee; Eve Saaremägi, e-posti aadress: eve.saaremagi@voru.ee, tel 785 0946, 5770 4420.

Võru Linnavalitsuse istungitel

Lasteaedade töökorraldus 2016. aasta suvel
Otsustati tänavu 1.–31. juulini sulgeda lasteaiaid Sõleke, Päkapi ja Punamütsike ning jätta valvelasteaiana tööle Okasroosike.

Projektitootluste esitamine
Otsustati osaleda SA Keskkonna-investeeringute Keskus välja kuulutatud keskkonnaprogrammides:

- projektitaotlusega „Võru linnakalmistule jäätmemajade rajamine”;
- projektitaotlusega „Võru korterelamute toetusfond – „Alternatiivsete liiklusvahendite kasutamise soodustamine”;
- projektitaotlusega „Kubija järve valgala koormuse uuring ja Kubija järve seisundi parandamiseks vajalikud tegevused”;
- juhtpartnerina ühisprojektitootlusega „Võru linna ja valla harrastuskalapüüki toetava taristu rajamine ja kalanduslase teadlikkuse suurendamine”.

Volituse andmine riigihangete korraldamiseks
ASile Võru Vesi väljastati hankeaja nimel volikiri riigihangete „Võru linnas F. R. Kreutzwaldi tänava Paju ja Luha tänava vahelise lõigu projekteerimine ja ehitamine” ja „Võru linnas F. R. Kreutzwaldi tänava Paju ja Luha tänava vahelise lõigu rekonstrueerimise omanikujärelevalve” korraldamiseks, samuti hanke-menetlusega seotud toimingute tegemiseks tänavala ehitusprojekti koostamisel, sademeveeprojekti mahtu mittekuluvus osas sõidutee kandekonstruktsiooni, kõnnitee ja haljastuse ehitamisel ning tänavaehituse omanikujärelevalve teenuse osutamisel.

Aadressi ja sihtotstarbe määramine
Nõustuti Kanepi tn 14a maa erastamisega Kanepi tn 14 kinnisasjaga liitmiseks.

Ehituslubade väljastamine
Väljastati järgmised ehitusload: Olevi tn 29 lasteaia laiendamiseks ja ümberehitamiseks, lasteaia reovee-kanalisatsiooni-torustiku, sademeveetorustiku, veetorustiku ja parkla ehitamiseks (kõik Olevi tänav T1) ning

Räpina mnt 3 üksikelamu-abihoone laiendamiseks ja ümberehitamiseks.

Sotsiaaltöölase tegevustoetuse andmine
Kinnitati Võru linna 2016. aasta eelarvest ühingutele ja organisatsioonidele antavad sotsiaaltöölased tegevustoetused, kokku 43 050 eurot.

Puuetega inimeste organisatsioonidele tegevustoetuse andmine
Kinnitati Võru linna 2016. aasta eelarvest puuetega inimeste organisatsioonidele eraldatavad toetused, kokku 17 914 eurot.

Sümboolika kooskõlastamine
Kooskõlastati Võru Kreutzwaldi Kooli logo.

Äriruumi üürilepingu pikendamine
Pikendati viie aasta võrra Võru Linnavalitsuse ja OÜ Mamekor vahel 2011. aasta mais sõlmitud äriruumi üürilepingut.

Katastriüksuste liitmine
Nõustuti Räpina mnt 20 (pindala 2083 m², sihtotstarve 100% ärimaa) ja Räpina mnt 20c (pindala 191 m², sihtotstarve 100% ärimaa) katastriüksuste liitmisega.

Tekkinud katastriüksuse aadressiks määrati Räpina mnt 20 (pindala 2276 m² ja sihtotstarve 100% ärimaa).

Isikliku kasutusõiguse seadmine
Anti nõusolek isikliku kasutusõiguse seadmiseks OÜ JetGas kasuks kinnistule Pikk tänav ning määrati isikliku kasutusõiguse ala ja tingimused.

Projekteerimistingimuste kinnitamine
Kinnitati projekteerimistingimused Tulika tn 3 kinnistule üksikelamu püstitamiseks.

Maa ostueesõigusega erastamine
Anti nõusolek Tallinna mnt 46f ehitise teenindamiseks vajaliku 16 720 m² suuruse maa ostueesõigusega erastamiseks ehitise kaasomanikele. Erastatava maa sihtotstarbeks määrati 100% tootmistam.

Võru Linnavolikogu istung 10. veebruaril

Linnavolikogu esimees Toomas Paur informeeris volikogu liikmeid muudatustest linnavolikogu koosseisus. Erki Saarman taastas oma volitused.

Eluasemekulude piirmäärad toimetulekutoetuse määramisel
Võeti vastu uues redaktsioonis määrus, millega kehtestatakse eluasemekulude piirmäärad toimetulekutoetuse määramisel Võru linnas, kuna seni kehtinud regulatsioon oli vaja viia kooskõlla 1. jaanuarist 2016 jõustunud seadusandlusega.

Loa andmine kohustuste võtmiseks
Linnavalitsusele anti eelarveaastateks 2016–2020 luba võtta arvatute rentimiseks rahalisi kohustusi kuni 100 000 eurot.

Linnavolikogu otsuse osaline kehtetuks tunnistamine
Tunnistati kehtetuks linnavoli-

kogu 2011. aasta otsus võõrandada endine Soo koolihoone. Linnavalitsuse hinnangul on endine koolihoone ja seda ümbritsev kinnistu sobivaim koht Vana-Võromaa pärimuskultuuri valdkonda tugevdava Uma Loomekoja tegevuse alustamiseks ja arendamiseks.

Detailplaneeringu kehtestamine
Kehtestati Kivi tn 26 ja Ringtee 8 kinnistu detailplaneering, mille järgi moodustatakse planeeritavast kahest kinnistust kaks maaüksust maakasutuse sihtotstarbega 80% tootmistam ja 20% ärimaa ning mõlemale krundile nähakse ette maksimaalselt viis hoonet suurima lubatud suhtelise kõrgusega 15 meetrit. Sihtotstarbe ja sellega kaasneva üldplaneeringu muutmise põhjuseks on asjaolu, et planeeringuala lähipiirkonna maa-alad on peamiselt äri- ja tootmistam segaotstarbega, asukohaga linna

Projekteerimistingimuste andmiseks avatud menetluse algatamine
Algatati avatud menetlus Tartu, Vabaduse, Koreli, Luha, Jüri, Pikkale tänavale, Räpina maanteele ja Koreli parki rajatava kergliiklustee projekteerimistingimuste andmiseks.

Riigihangete korraldamine
Otsustati korraldada järgmised riigihanked:

- umbes 725 tänavapuu hoolduseks ja kujundusloikuseks;
- Võru linna haljastusjäätmete kompostiväljaku projekteerimiseks ja ehitamiseks, et parandada haljastusjäätmete ladestamise võimalust ning luua paremad võimalused keskkonnateadlikkuse haljastusjäätmete käitlemiseks linnakalmistu vahetus läheduses (projekti toetab KIK);
- Koreli oja seisundi uurimiseks, et selgitada välja oja kesise seisundi põhjused ning sellest tulenevalt leida otstarbekad lahendused oja seisundi parandamiseks, tervendamiseks ja edasiste hooldustegevuste korraldamiseks (projekti toetab KIK).

- hulkuvate ja kodutute loomade varjupaiga haldamiseks 1.09.2016–30.08.2019. Riigihangete hõlmab hulkuvate loomade püüdmist ja pidamist, veterinaariateenust, hulkuvate loomade omanike väljaselgitamist, hukkunud või hukatud loomade käitlemist ning muud varjupaiga haldamise teenusega seonduvat.

Eelarve kulude alaeelarvete kehtestamine
Kehtestati Võru linna 2016. aasta eelarve kulude alaeelarved, mis annavad võimaluse Võru Linnavolikogu vastu võetud Võru linna 2016. aasta eelarve summade kasutamiseks.

2016. aasta eelarvest toetuste andmine
Kinnitati Võru linna eelarvest 2016. aastaks antavad kultuuri-, spordi- ja noorsootöölased toetused. MTÜde tegevustoetuseks antakse kokku 39 030 eurot, ürituste toetuseks 40 894 eurot ning noorsootöö ja huvitegevuse toetuseks 89 865 eurot.

Detailplaneeringu koostamise algatamine

Algatati Kalmuse tn 16a kinnistu detailplaneeringu koostamine. Eesmärk on Võru linna omandis oleva kinnistu jagamine, sihtotstarbe muutmine, avaliku huvi väljaselgitamine Koreli oja ja piirnevate Kalmuse tänava kinnistute vahelisel maa-alal ning selle võõrandamiseks loa saamine. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek Koreli oja ehituskeeluvööndi vähendamiseks. Ühtlasi soovitakse detailplaneeringu käigus leida võimalus määrata Kalmuse tn 10, 10a ja 12, 12a kinnistu vahelisele alale täiendavad ehitusõigused ja paigaldada maaküttetorustik Kalmuse tn 10, 10a kinnistult Koreli oja.

Enampakkumise tulemuste kinnitamine
Võru linnas asuva Karja tn 6-8 korteriomandi enampakkumise võitjaks ostuhinnaga 1500 eurot kinnitati Tanel Tull.

Projektis osalemine
Otsustati osaleda Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse välja kuulutatud regionaalsete investeeeringutoetuste andmise programmi esitatavas projektis „Võru lasteaia Päkapi torustike rekonstrueerimine”. Projekti kestus on kuni 12 kuud ja kogumaksumus kuni 150 000 eurot, sellest Võru linna osa kuni 118 000 eurot.

Vara omandamine
Otsustati, et linnavalitsus omandab Sotsiaalministeeriumilt kuus elektriautot, mida on seni kasutanud linnavalitsuse sotsiaaltööosakond ning Nöörimaa Tugikodu.

Katastriüksuse jagamine
Nõustuti Liiva tn 12 jagamisega kaheks ning määrati tekkivate katastriüksuste aadressid, pindalad ja sihtotstarbed: Liiva tn 12 (pindala 673 m², sihtotstarve 85% elamumaa, 15% ärimaa) ja Liiva tn 12a (pindala 824 m², sihtotstarve 85% elamumaa, 15% ärimaa).

Maakasutuse sihtotstarbe muutmine
Männiku tn 39 maakasutuse sihtotstarbeks määrati 100% ärimaa.

Lasteaedade ja huvikoolide õpilaskoha arvestusliku maksumuse kinnitamine
Kinnitati koolieelsete lasteasutuste ja huvikoolide 2016. aasta majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestuslik maksumus (eurodes) ühe lapse kohta järgmiselt: lasteaed Sõleke (2821), lasteaed Okasroosike (2771), lasteaed Päkapi (2333) ja lasteaed Punamütsike (2387) ning Võru Spordikool (740), Võru Kunstikool (527) ning Võru Muusikakooli põhiõpe (1602) ja ringiõpe (585).

Toetuse andmine
Otsustati toetada Parksepa Keskkooli ürituse „Gümnaasistide maskiball” korraldamist 500 euroga.

Planeeritava maa-ala suurus on u 2 ha.

Maa munitsipaalomandisse taotlemine
Otsustati taotleda Võru linna omandisse Ülase tänav T1 (üldpindala u 2180 m², maakasutuse sihtotstarve on transpordimaa).

Linnavolikogu alatiste komisjonide koosseisude muutmine
Kultuurikomisjonist arvati välja Gert Goršanov ning liikmeteks kinnitati Erja Arop, Kasper Keps, Andy Karjus, Merle Koik, Asko Saarepuu ja Ülde Voitka.

Keskkonnakomisjonist arvati välja Andres Visnapuu ning liikmeteks kinnitati Martin Kikas, Martti Kirota, Olev Lüütsepp, Eve Musto, Arvi Raudsep, Rando Raudsepp, Marko Tiisler.

Majanduskomisjoni liikmeteks kinnitati Eliise Abel, Jüri Johanson, Aare Kaur, Ago Keir, Olev Lüütsepp, Kaido Mäesalu, Tarmu Ossip.

ARENDUSTEGEVUS

Kubija spordi- ja rekreatsioonikeskuse arendusprojekt jõudis edukalt lõpule

Aasta alguses tõmmati joon alla Eesti-Läti-Vene piiriülese koostööprogrammi projektile ELRI-112 „Establishment of environment in Voru (EE), Sigulda (LV), St. Petersburg (RU) for development of tourism”, mille üheks eesmärgiks oli kujundada Kubija spordi- ja rekreatsioonikeskus multifunktsionaalsemaks.

Projekti lõplikuks maksumuseks kujunes 423 030 eurot (sellest toetus 380 727 eurot ja omaosalus 42 303 eurot). Selle raha eest rekonstrueeriti Männiku tänav Kubija järvega piirnev lõik (paigaldati uus asfaltkate ja äärekivid, rekonstrueeriti piirneva parkla asfaltkate), paigaldati Kubija järvega piirnevale lõigule välisvalgustus, uuendati Kubija rollerirada ja ehitati Kose-Haanja kergliiklusteed ühendav uus asfaltkattega kergliiklustee lõik, paigaldati Kubija rolleriraja äärde jõuväljakud ning rajati peahoone juurde moodne võimlemisväljak. Peale selle kerkis keskusse uus abihoone suus-

Kubija spordibaasi uus abihoone ja võimlemislinnak ning uuendatud rollerirada.

kade hooldamise-määrimise ruumide ja traktori-lisaseadmete abiruumidega, osteti radade hooldamiseks traktor koos lisaseadmetega ning

soetati ürituste korraldamiseks mitmesugused vahendid ja piirdeaiad.

Samuti toetati kahel aastal kolme Võrule tähtsat

united by borders

spordiüritust: Haanja 100 rattamaratoni, Võru triatloni ja Võru Rollerit.

„Tänu projektile on Kubija spordikeskuse kasutamismõimalused avarunud. Keskus on muutunud multifunktsionaalsemaks ning rahuldab paremini nii kohalike inimeste kui ka Võru külaliste – aktiivse puhkuse nautija-

te ja sportlaste vajadusi,” kinnitab abilinnapea Sixten Sild. „Osa tegevusi oli suunatud ka partnerite koostööle, et tugevdada ja arendada piiriülest suhtlust, kogemuste vahetamist, turismi- ja spordiorganisatsioonide kontakte ning kohalikku arengut läbi rahvusvahelise koostöö.”

Projekti peapartneriks oli Sigulda Linnavalitsus ning kaaspartneriteks Võru Linnavalitsus ja Sankt-Peterburgi Linnavalitsus.

Ulis Guth

LÜHIDALT

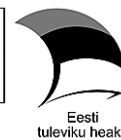
KIKi kaasrahastused

Keskkonnainvesteeringute Keskus kaasrahastab meetme „Efektiivne soojusenergia tootmine ja ülekanne” alategevusest „Soojusmajanduse arengukava koostamine” Võru linna esitatud projekti „Võru linna Laane võrgupiirkonna ja perspektiivsete võrgupiirkondade soojusmajanduse arengukava koostamine” 5000 euroga ja projekti „Võru linna Võrukivi võrgupiirkonna soojusmajanduse arengukava koostamine” 3780 euroga.

Võru soojusmajanduse arengukavadega soovitakse määrata kindlaks võrgupiirkondade arenguvisioon ja -suunad soojuse efektiivsuse ja jätkusuutlikuks tootmiseks, edastamiseks ja kasutamiseks.

Meedet kaasrahastatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist.

Tiina Hallimäe, arendusnõunik

PIIRIÜLESED PRAKTIKAD

Miks ja kuidas? Võtmeküsimused koolis

On põnev aeg olla algaja koolijuht ja saada osa alustavate koolijuhtide arenguprogrammist. Programmi kutsus ellu Haridus- ja Teadusministeerium ning selle eesmärk on aidata koolijuhi ametis alustanutel leida uude rolli sisseelamiseks mõttekaaslasti ja kasvatada oma ametioskusi. Programm algas 2015. aasta augustis ja planeeritud tegevustest saavad osa 16 konkursi teel valitud direktorit, kes on esimest korda selles ametis.

Jaauarikuus avanes meil võimalus osaleda nädalasel visiidil Londonisse, kus külastasime erinevaid kooli, käisime tehnoloogiakonverentsil ja kohtusime haridus-eksperdidega.

Mina külastasin kahte kooli, millest ühes nähtut soovin lühidalt kirjeldada. King Solomon Academy on kool, mis on meie haridussüsteemi mõistes lasteaiast ja täistsüklikoolina tegutsenud

umbes kümme aastat. Koolis õpib ligikaudu 800 ümbruskonna last, kellest enamik on moslemid ja kes on pärit üsna keerulistest ja vaestest peredest. Vaatamata sellele paisab kool silma suurepärase tulemustega terves Ühendkuningriigis. Head tulemused saavutatakse range korra, kindlate põhimõtete, järjepidevuse, akadeemilise õppe, samas uuendusmeelsuse, loovuse ja suure armastusega. Õpetajate keskmine vanus on koolis 31(!) aastat.

King Solomon Academy on üks pikimaid koolipäevi kogu riigis. Näiteks peavad nii põhikooli- kui ka gümnaasiumiõpilased jõudma kooli 7.55ks, et klassijuhataja(!) saaks kontrollida kodutööde sooritatust ja juhataja õpilased esimesse tundi, mis algab 8.20. Kodutööde (sh lugemine) maht on igal koolipäeval õhtul kokkulepitult 1,5–2 tundi(!).

Koolipäev lõpeb kell 16,

kuid õpilased, kellel kodused tööd on tegemata, peavad koolis viibima tund aega kauem (vanematele saadetakse hommikul vastavasisuline SMS). Tavalisse koolipäeva mahub kuus 60minutist tundi, lõuna, üks vahetund(!) ja lugemispooltund, kus kõik õpilased loevad koos klassijuhatajaga enda valitud raamatuid. Õppetunnid on väga akadeemilised ja range distsipliiniga. Näiteks tunnikorda mitmel korral rikkunud õpilane pannakse terveks nädalaks klassiruumi tagaossa eraldi istuma, ka lõunat sööb õpilane sellisel juhul eraldi. Akadeemilisust ja ranget distsipliini tasakaalustatakse muusikatundidega, mis toimuvad peaaegu igal koolipäeval, ja kõik õpilased õpivad vähemalt ühte muusikainstrumenti.

Kas ja mida on sellest koolist üle võtta? Kindlasti võiks mõelda mõne tegevuse rakendamisele ka Eesti

koolides (sh Võru Gümnaasiumis), nt lugemispooltund igas koolipäevas. Isiklikult arvan aga, et enam peaksime pöörama tähelepanu selgitamisele, MIKS midagi tehakse ja KUIDAS see tegevus mõjutab õpilase tulevikku. Näiteks küsides sealse koolijuhi käest, miks sellised põhimõtted ja valikud, range kord jms, tulid vastused kergelt ning neid iseloomustas lihtsus ja loogilisus.

Kokkuvõtlikult võib öelda, et kõigi sealsete tegevuste eesmärgiks on tagada igale õpilasele võimalus jätkata õpinguid Ühendkuningriigi parimates ülikoolides. Pikem koolipäev võimaldab õpetada ja õppida rohkem, sest akadeemiliste võimete arendamine aitab õpilastel paremini oma eesmärgi saavutada. Lugemispooltund on ellu kutsutud seetõttu, et kooli lõpetanud suudaksid ülikoolis pikki ja keerulisi tekste lugeda ja mõista. Muusikainstru-

Põhimõtted „Jõuda läbi raskuste ülikooli” ja „Teha kõik, mis võimalik” nähtaval loosungitena ühes Ühendkuningriigi koolis.

mendi õpe on lisaks loovuse arendamisele päevakavasse integreeritud pragmaatilistel põhjustel. Nimelt pääsevad Ühendkuningriigi parimasse ülikoolidesse enamasti jõukamate peredest pärit lapsed, kes oskavad alati mängida vähemalt ühte pilli. Selleks et King Solomon Academy õpilased kohaneksid tippülikoolides võimalikult hästi, kujundatakse neile juba koolis võrdsed võimalused ja lähtepunkt edasisteks õpinguteks.

Ka Võru Gümnaasiumis, mis on tegutsenud nüüdseks juba (või alles?) pool aastat,

hakatakse ühiselt enam tähelepanu pöörama koolis toimuvate tegevuste eesmärkidele ja seostele. Loodame, et põhjendused, MIKS ja KUIDAS me midagi teeme, jõuavad üha enam nii õpilaste, vanemate kui ka terve kogukonnani. Üldiselt tunnetan algaja direktorina, et liigume koolina õiges suunas ja õiges tempos. Loodan, et Võru linna, kus haridus on endiselt kõigi asi, leiavad meie kooli valikud ja tegevused toetuse.

Karmo Kurvits, Võru Gümnaasiumi direktor

Eesti, Läti ja Vene piiriülese koostöö võimalused 2016. aasta esimesel poolel

Euregio Pskov-Livonia on Eesti, Läti ja Pihkva oblasti piirialade omavalitsuste piiriülese koostöö edendamiseks loodud organisatsioon. Eesmärgiks on erinevate sihtrühmade koostöövõimekuse edendamine, piiriüleste koostööprojektide algatamine, erinevate osapoolte kokkutoomine.

Tänavu esimesel pool-

aastal on meie tegevused suunatud järgmistele sihtrühmadele: kohalike omavalitsuste töötajad, kultuuriorganisatsioonid, ettevõtjad, noored.

26. veebruaril toimub Valgas kaheksas piirialade ettevõtjate partneriaad ehk kontaktmess. See on üritus, kus kohtuvad Eesti, Läti, Vene ja Valgevene ettevõt-

jad, kes on huvitatud piiriülesest koostööst teise riigi ettevõtjatega. Partneriaadile on oodatud ennekõike väike-ettevõtjad, kelle tegevusvaldkonnaks on puidutöötlemine ja puittoodete (sh mööbli) tootmine, metallitoodete tootmine, turism, toiduainete tootmine, infotehnoloogia.

Märtsis toimub euro-

regiooni päev. Programm koosneb töötubadest ja seminaridest, kus osalevad omavalitsuste esindajad, kultuuriorganisatsioonid, noored. Päev lõpeb kolme riigi isetegevuslaste ühiskontserdiga.

Aprilli keskel toimub õppereis euroregiooni Šešupe (Leedu/Poola/Vene), osalevad kolme riigi omava-

litsuste ja administratsiooni liikmed. Eesmärgiks on tutvuda selle piirkonna piiriülese koostöö kogemustega.

Mais toimub kolme riigi noorte koostööseminar, kus pannakse kokku järgmise kolme aasta tegevuskava.

Juulis toimub Pihkva rajoonis noortelaager, kus osalevad Vene, Valgevene, Läti ja Eesti noorte võistkonnad.

Võistkonna komplekteerimine algab maikuu, täpsem info avaldatakse sel ajal Euregio kodulehel.

Rohkem teavet Euregio Pskov-Livonia kohta on kodulehel <http://www.pskov-livonia.net/>

Ain Jõesalu, Euregio Pskov-Livonia Eesti sektiooni tegevjuht

AJALUGU

Elust Võru linnas 1936. aasta veebruaris

Wõru naiskodukaitse juubelpäewad Pidulik jumalateenistus, aktus ja ball

1. ja 2. weebruaril pühitses naiskodukaitse Wõru jaoskond 10. aastapäewa, mis kujunes Wõru linna naiskodukaitse perele pidupäewaks. Juubelipidustused algasid laupäewal, 1. weebr kell 8 õhtul piduliku jumalateenistusega Wõru ew. lutheriusu kirikus, kus ühtlasi wannutati naiskodukaitse liikmeid.

Pühapäewal kell 12 algas pidulik aktus malewa majas. Aktusel esines pikema kõnega malewapealik major Heljuste. Naiskodukaitse Wõru jaoskonna esimene esinaine pr Suursaar rääkis jaoskonna loomispäewist, kuna praegune esinaine pr Treimann andis tegewusest ülewaate. Juubilarile öeldi rohkesti terwitusi kõikide Wõru seltskondlikkude organisatsioonide esindajate poolt. Esinaisele pr Treimannile annetati lilli.

Õhtul järgnes Kandles ball, kus samuti osawõtt oli väga elaw.

Elu nr 13, 3. veebruar 1936

Kõnelusi Wõru ainukese naisautojuhiga

Wõru elanikud pea kõik wist tunnevad peeshikashalli Opel O-14, mille juhiks pr Heuer – ainuke naisautojuht Wõrus. Kuigi autojuhtimine enamalt jaolt meeste ala, leidub meil Eestis üksikuid õrnamesoo esindajaid, kes sellega tegelewad. Kogu Eestis on naisautojuhte, kes omawad 1. liigi juhiloa, ainult 7–8. Enamasti on need tekkinud viimasel ajal, kuna aastaid tagasi naine autorooli taga oli haruldus.

„Autot hakkasin juhtima aastat kuus tagasi. Olin Eestis kolmas naisautojuht. Ja kuigi autojuhtimine ei ole kerge: nõuab esijoones palju tehnilist soont, kiiret otsustuswõimet ja silmapilket teotsemist, wõin ütelda, et omandasin autokunsti saladused kiiresti. Olin alles paar nädalat töötanud, kui auto-töökojas tegin remonti kahel autol. Paljud meesõpilased, kes minuga ühes õppinud kursustel, sellega toime ei saanud. Aga minul oli huwi.”

„Kas pole sõitmine nüüd, talwel, tuiskude ja külmaga ebamugav?”

„Minu auto on warustatud keskküttega, mille konstrueeris sõidukisse minu mees. Ja talwel ma autopeatuskohtades üldse ei seisa: kodus on telefon, kes soowib, helistab. Nii tuisku ja külma ma üldse ei tunne. Suwel, siis ma lihtsalt ajawiteks lähen autoga seisma peatuskohtadesse. Suwel on sõitused ju rohkem ja konkurents suurem.”

„Kuidas saate toime „wäsinutega”?”

„Nendega toimin lihtsalt. Kui näen, et sõitja on kas liiga „hääs tujus” wõi „wäsinud” ja kardan arweteõiendamisel sekkuda, seletan talle, et arwe on tasutud. Teisel päewal lähen ta juurde koju ja siis – kainelt – on sõiduwojla palju kergem kätte saada. Samuti toimin „muidu-sõitjatega”. Neid küll peaaegu polegi, sest Wõru on wäikene linn, kus igaüks tunneb teist näo järele.”

Autojuhtimine pole ainukene mehelik ala, mis huwitab pr Heuerit. Praegu töötawal purilennukursusel on ta ainukene naisõpilane. Sellegi ala wastu on pr Heueril huwi suur, ainult wiimastel päewadel walitsenud külm ja tuul sundisid jääma koju.

„Kui ilmad wähegi paranewad, jätkan õppimist, sest ei saa jätta proowimata mõnda tehnilist ala, mis mulle senitundmatu,” tunnistab ta lühidalt.

Elu nr 17, 12. veebruar 1936

PS. Tõele au andes jätkas proua Heuer piloodikursusi, kuid lõpetada ta neid ei jõudnud. On teada ka, et mehed-taksojuhid väga hea meelega pr Heuerit oma peatuses näha ei tahtnud, sest sageli waliti sõiduks tema: ta oli naine (st ime), tema auto oli puhas, moodne ja talvekindel (tänu abikaasale!).

Taksojuht Adele Heuer oma takso Opel O-14ga 1935. aastal Saaluse vallamaja ees.

Vanu ajalehti sirvis ja fotod otsis juurde Vana-Võromaa muuseumide peavarahoidja Arthur Ruusmaa

ETTEVÕTLUS

Tootmisjuht Ott Pikk linnajuhtidele oma ettevõtet tutvustamas.

Wõru linnas valmiv toodang eksporditakse Šveitsi

Kuu alguses külastasid linna napea Anti Allas ja abilinnapea Sixten Sild Wõru linna piiril asuvat, puidust ehituselementide tootmisega tegelevat OÜd Werroform (Jaama 32), mis annab praegu tööd 21 inimesele.

2010. aasta suvel Wõrus tootmistegevust alustanud OÜ Werroform omanikeks on Šveitsi kodanikud. See seletab ka asjaolu, miks ettevõtte toodangut eksporditakse eelkõige Šveitsi. Eestis on seni hoiatud madalat profiili.

Algusajal toodeti ventilatsioonisteme ja akna-raame, peatselt lisandus

köögimööbli tootmine. Ettevõtte toodete nimistusse on lisandunud innovaatilised seinalelemendid ja vahelaed. „Oleme tarninud oma toodangut eritellimuse alusel ka Norrasse. Teeme koostööd tuntud arhitektuuribüroodega. Algmaterjaliks ikka puit,” ütles tootmisjuht Ott Pikk.

Kohalikul tasandil on puitmaja mooduleid kasutatud väikese suvemaia projektis Saaremaal, Wõru linnas on Tamula äärde kerkinas paarismaja. Ettevõtte on Lõuna-Eesti kohta uhke masinapark, kuhu omanikud on järjepidevalt inves-

teerinud. Olmeruumid on värvilised ja ajakohased.

2015. aastal ühineti ühe nime alla Steko Eesti OÜga, mille toodanguks olid Steko-plokkidena tuntud puitmajade püstitamise elemendid. „Sellest tulenevalt on ettevõtte välja pakkuda erinevaid tootmisnüansse, mida saab edukalt omavalgelgi kombineerida,” täpsustas Pikk.

Kui omal ajal alustas ettevõtte tööd viie inimesega, siis praeguseks on peamiselt meestest koosnev kollektiiv kasvanud rohkem kui neli korda. „Meeste ülekaal on paratamatu, kuid tootmis-

hoonest leiab ka hoolsaid ja tegusaid naissoo esindajaid,” lisas büroojuht Diana Toht.

Veel iseloomustab ettevõtet vähene tööjõu voolavus. „Algkoosseisust enamik on juba aastaid ettevõttele väärtust loonud. Samuti on olnud võimalus ühele puidutöö praktikan-dile teadmisi jagada,” täpsustas Toht.

OÜ Werroform tuleviku-nägemus on talle omaset asjalik: innovaatilisus, pidev tootearendus, ajakohane masinapark ja oskuslik töötajaskond on edasisel tegutsemisel määravad tegurid.

Ulis Guth

Wõru kodukohvikute päev toimub ka sel suvel

Eelmisel suvel toimus esimene Wõru kodukohvikute päev, mis oli menukas ja pakkus rohkelt elamusi nii kohvikupidajatele kui ka külastajatele. Kodukohvikute päev tuleb ka sel suvel.

Kodukohvikud avatakse **9. juulil 2016** XXII Wõru folkloorifestivali raames.

Kohvikupidajatele:

Oma osalemisest andke teada hiljemalt 14.03.2016 e-posti aadressil meelikatamberg@gmail.com, tel 550 5382.

Märtsi lõpus toimub kohtumine kohvikupidajatega, et koos läbi arutada ideed, temaatika ja kogu organisatoorne pool.

Eesmärk on välja tulla veel rohkemate kohvikutega!

Kohvikute tutvustamine Wõru kodukohvikute päeva ja Wõru folkloorifestivali Facebooki lehel algab aprillis.

Seega, ruttu registreeruma!

Võta osa, kui:

- armastad head toitu ja seltskonda;
- sul on elukoht Wõrus koos kohvikuks kohandatava hooviga (või tunned kedagi, kellega koos Wõrus kohvikut pidada);
- oled soovijatele valmis toitu pakkuma vähemalt kuus tundi.

Kodukohvik võiks väärtustada kohalikku toorainet ja toidupärandit.

Lisainfo:

Meelika Tamberg
meelikatamberg@gmail.com
tel 550 5382

**ALÜKSNES, DÄRZA TÄNAV 11
PIIRKONNAVALITSUSE MAJAS
JA MAJA ESISEL VÄLJAKUL**

KODUTOOTJATE JA KÄSITÖÖLISTE

LAAT

**TALUDE JA KODUTOOTJATE TOODANG
TOIT JA KÄSITÖÖ**

27. veebruaril

KELL 9.00-13.00

Ootame KÜLLA ALÜKSNESSE!

SOTSIAALHOOLEKANNE

Lapsevanemate grupp „Imelised aastad” tegutseb nüüd ka Võrus

„Imelised aastad” on lastevanemate koolitusprogrammi eesmärgiga aidata neil laste käitumis- ja arenguprobleeme ennetada ning nendega paremini toime tulla.

„Imeliste aastate” programmi töötab välja Ameerika litsentseeritud kliiniline psühholoog Carolyn Webster-Stratton. Tegemist on tõendus põhise vanemlusprogrammiga, mis tähendab, et koolituste mõju on teadusuuringutega tõestatud. On tehtud kindlaks, et programmi rakendamise järel suureneb laste sotsiaalne kompetentsus; paranevad enesekontroll, probleemide lahendamise ning eakaaslastega suhtlemise ja enesekehtestamise oskus. Pikas perspektiivis väheneb laste ja noorte agressiivne ja antisotsiaalne käitumine, sõltuvusainete tarvitamine, koolist väljalangemine. Programmi rakendatakse peale Ameerika Ühendriikide ka Euroopas: Norras, Taanis, Rootsis, Soomes, Itaalias ja Venemaal.

Eestis koordineerib programmi Sotsiaalministeerium koostöös Tervise Arengu Instituudiga. Võru linn liitus projektiga 2015. aastal. Alates novembrist käib Võrus koos esimene lastevanemate grupp, mida juhivad spetsiaalse välja-

õppe saanud Võrumaa Rajaleidja keskuse psühholoog Tea Ausin ja suhtlemistreener, täiskasvanute koolitaja Kadri Kõiv.

Koolitused toimuvad kord nädalas, korraga olakse koos 2,5 tundi. Kogu koolitusprogramm kestab 16 nädalat. Grupikohtumistel toimuvad arutelud, jagatakse mõtteid ja kogemusi. Õppe- ja arutlusmaterjalina kasutatakse ka videoklippe.

Koolitajatena leiame, et programm toetab ja julgustab vanemaid ning aitab neil luua häid suhteid oma lastega. Programmi käigus aitame vanematel mõista, mis on laste käitumise taga. Sageli on see soov pälvida vanemate tähelepanu.

Uurisime esimeses koolitusgrupis osalenutelt, milleks see koolitus kasulik on ja kellele võiks kõige paremini sobida. Koolitusel osalejad leidsid, et programmis võiks osaleda iga pere, aga kindlasti on see oluline neile, kes tunnevad, et on jõudnud ummikusse või kelle enesekindlus vanemana on madal. Koolitusel õpetatakse, kuidas probleeme mõistlikult lahendada ning ise seejuures rahulikuks jääda. Koolitus on kindlasti väga hea nende perede jaoks, kus vanematele tundub, et lapsed on n-ö üle pea kasvamas ja enam kuidagi ei suuda.

Veel leidsid vanemad, et koolitus võib olla päästerõngas neile peredele, kes on suletud ega taha oma probleeme tunnustada ja teistega jagada. Sellised lapsevanemad võivad tunduda väga enesekindlad, kuid neil võib olla raske teistelt abi küsida.

Ka üksikvanematele võib koolitus olla hea tugi, sest sellisel vanemal tuleb kodus olla korraga nii ema kui isa eest ning leida üksi probleemidele lahendus. Koolitusgrupis saab teiste vanematega nõu pidada ja kogemusi jagada.

Koolitus on heaks abiliiks ka peredele, kus ei ole välja kujunenud igapäevaseid rutiine ja vaidlused lastega söömise, riietumise, magamamineku, arvuti-aegade ja muu üle on sagedased. Koolituse käigus saab läbi mõelda oma pere kodukorra ning leida viisid, kuidas reegleid lastele tutvustada.

Sageli on peredes kujunenud nii, et kõik lastega seonduv on ema õlul. Koolitusele on oodatud kogu pere, st mõlemad vanemad (või ka vanavanemad). Koolitusel osalenud isad rõhutasid, et see on julgustanud neid lapsega rohkem suhtlema. Nad tunnistasid, et on muutunud lastega suhtlemisel julgemaks ja initsiatiivikamaks ning veedavad lastega varasemast rohkem aega. Kokkuvõttes õpivad ka vanemad omavahel rohkem koostööd tegema.

Projekti „Tõendus põhise vanemlusprogrammi „Imelised aastad” rakendamine ja piloteerimine” rahastatakse Euroopa majanduspiirkonna (EMP) toetuste programmi „Riskilapsed ja -noored” taotlusvoorst „Riskilaste ja -noorte tugisüsteemi väljarendamine”. Programmi viivad üheskoos ellu Haridus- ja Teadusministeerium, Justiitsministeerium ja Sotsiaalministeerium. Programmi rakendusüksuseks on Eesti Noorsootöö Keskus. Lisainfo leiab programmi kodulehelt: www.entk.ee/riskilapsedjanoored/.

Praeguseks on Võru Linnavalitsus saavutanud kokkuleppe Tervise Arengu Instituudiga koolituste jätkumiseks ning komplekteerimisel on kaks koolitusgruppi. Koolitused algavad märtsi alguses, soovijatel palume kiiresti ühendust võtta ühel lisatud kontaktidest:

lastekaitse spetsialist Anneli Jukk, tel 5306 0188, anneli.jukk@voru.ee;

lastekaitse spetsialist Kristi Asser, tel 521 3660, kristi.asser@voru.ee

või otse koolitajatega:

Tea Ausin:
tea.ausin@gmail.com;
Kadri Kõiv:
kadri@developdesign.eu

Meiela töökeskuses tegutsevad töökad inimesed

Meiela töökeskus on tegutsenud 2013. aastast selle nimel, et pakkuda intellektipuudega noortele võimalust oma tööoskusi praktiseerida ja uusi töövõtteid omandada. Aastaid on otsitud ja kujundatud tooteartikleid, mis võiksid linnarahvale huvi pakkuda.

Töökeskusest saab osta mitmesuguseid noorte valmistatud tooteid: saori-sallid, linikud, magnetid, savist esemed jne. Suurim nõudlus on olnud rõõmsavärviliste kaltsuvaipade järele. Vaipu tehakse ka tellimuste põhjal. Tellimuste täitmise pikad ooteajad olid tingitud sellest, et töökeskuses olid kasutusel ainult ühed kangasteljed. Sügisel 2015 esitati projekt Rahandusministeeriumi kohaliku omaalgatuse programmi sooviga soetada kaheid väiksemat tüüpi kangasteljed. Oluline tingimus oli nende vastavus töökeskuses töötavate intellektipuudega noorte vajadustele ning oskustele. Samalaadsed kangasteljed on kasutusel Põlvemaal Maarja külas, kus Meiela noored ja tegevusjuhendajad on ka tutvumas käinud. Meie rõõmuks projekti rahastati ning alates järgmisest nädalast ilutsevad töökeskuse ruumides uued töövahendid. Tänu sellele saame soovijatele pakuda rohkem ja lühema tellimusaajaga tooteid.

Kangakudumine töökeskuses on meeskonnatöö: osa noori valmistab materjali ette, teised lõiguvad ja sorteerivad, mõned venitavad ja panevad keetleid kokku ning kudumistehnika oskuslikult omandanud koovad. Kudumisprotsess arendab intellektipuudega noortes loovust, aitab väärtustada materjalide taaskasutust ning kasvatada vastutustunnet keskkonna säästmisel.

Meiela töökeskuse uued kangasteljed ja tublid tegevusjuhendajad.

Tähelepanu on pälvinud ka noorte savist valmistatud kruusid, taldrikud, alused jne. Toodete kvaliteedile annavad palju juurde rikkalike kogemustega juhendaja ja statsionaarne savipõletusahi. Valmistatud eseme märgistab tegija oma nimega. Just toodete individuaalsus on muutnud need populaarseteks kingitusteks.

Oleme igati tänulikud linnarahvale, kes toovad töö-

keskuse materjale vaipade kudumiseks. Iga ostuga toetate aga Meiela töökeskuses töötavaid intellektipuudega noori ja nende tegevust!

Tulge uudistama Lembitu 2 asuvat töökeskust või jälgi meie tegemisi Facebooki lehel „MTÜ Toetuskeskus Meiela töökeskus”.

Tatiana Panichkina,
MTÜ Toetuskeskus Meiela
juhatuse esimees

Võru Järve Kool esindas Riias Eestit

Võru Järve Kooli õpilased osalesid edukalt 10.–12. veebruarini Riias toimunud rahvusvahelistel ujumisvõistlustel, kus kool esindas Eesti Eriolümpia liikmena Eestit.

„Kuigi medaleid me

kahjuks ei saanud – parimal juhul olime neljandad-viiendad –, andsid kõik oma parima ja pakkusid südi esinemisega vastastele väärilist konkurentsi,” ütles Võru Järve Kooli kehalise kasvatusesõpetaja Gaida Vassin. Oma

võimed pandi proovile 25 meetri vabastiilis ujumises ja osaleti ka teatevõistlustel. Võistkonda kuulusid (pildil vasakult) Indrek Kikkas, Kevin Varblane, Imre Männiste, Sven Kaiv ja (esimeses reas) Karl-Joosep Urbanik.

Võru Linnavalitsus võtab teenistusse

LASTEKAITSESPETSIALISTI

Teenistusülesanneteks on:

- Võru linna laste hoolekande korraldamine
- abivajajate (alaealiste ning nende vanemate ja eestkostjate) nõustamine
- juhtumipõhise töö kavandamine ja korraldamine peredega, probleemide lahendamise võrgustikku kuuluvate asutuste ja isikute kaasamine
- vanemliku hoolitsuseta alaealiste elu korraldamine
- koostöö tervishoiu-, haridus- ja hoolekandeasutustega, ühiskondlike organisatsioonidega

Kandidaadile esitatavad nõudmised:

- sotsiaaltöölalane kõrgharidus
- eesti keele oskus kõrgtasemel, vähemalt ühe võõrkeele valdamine kesktasemel koos ametialase sõnavara valdamisega
- väga hea arvuti kasutamise oskus (kasuks tuleb sotsiaalteenuste ja toetuste andmeregistri (STAR) kasutamise oskus)
- väga hea suhtlemisoskus, tasakaalukus
- väga hea pingetaluvus, otsustus- ja vastutusvõime
- eetilisus, tolerantsus ja usaldusväarsus
- algatusvõime ja loovus

Lisainfo:

Avaldus, CV, motivatsioonikiri ja haridust tõendava dokumendi koopia saata **25. veebruariks 2016** aadressil Võru Linnavalitsus, Jüri 11, 65620 Võru või e-kirja teel vlv@voru.ee, märgusõna „Lastekaitse spetsialist”.

Asukoht: Võru Linnavalitsus
Teenistusse asumise aeg: 1. märts 2016
Teenistuskoha tüüp: ametnik
Kontaktisik: Eve Breidaks
Kontakttelefon: 785 0921 või 5307 6521
Koduleht: www.voru.ee

Võru linn tunnustas oma parimaid

(Algus 1. lk)

Aasta 2015 mittetulundusühing – Võrumaa Südamesõprade Selts

Südamele sobib stressivaba ja positiivsete emotsioonidega keskkond. Sellist sobivat õhustikku püüab oma ettevõtmistega Võrus juba 21. aastat luua hiljuti juubelit tähistanud Võrumaa Südamesõprade Selts. Selles sadakonna liikmega kollektiivis usutakse, et südamesõprade endi huvi elu vastu ja mitmekülgsed valikud tervise heaks kinnistavad arstide-kirurgide ravitulemusi. Sel eesmärgil uuritakse üheskoos huvitavaid materjale ja jagatakse teadmisi, kuidas südamega arukalt ringi käia ning tõsisemaid südamerikkeid vältida.

Hetk seltsi juhatuse koosolekult Milja Heljula juhtimisel.

Seltsi tegevus väsimatu ja end pidevalt täiendava Milja Heljula juhtimisel on igati sisukas, järjepidev ja liikmete tervist toetav. Oma katusorganisatsiooni – Võrumaa Puuetega Inimeste Koja toel ja koostöös Võru Pensionäride Päevakeskusega korraldatakse üritusi ja väljasõite, osaletakse laulu- ja tantsuringides, tehakse ühiselt käsitööd, võimeldakse, harrastatakse joogat, külastatakse spaasid, tegeldakse kepikõnniga, osaletakse mälumängudel ning käiakse teatris.

Ühiste reiside käigus on tutvutud Võrumaa talude ja Latgale piirkonnaga Lätimaal, läbitud risti-rästi Saaremaa ning jälgitud Peipsiveere vanausuliste külade eluolu.

Seltsi asutajaliige, südamekirurg Toomas Sulling on nüüdseks opereerinud ligi 10 000 inimest. Kui arvestada, et keskmiselt võidakse operatsiooniga juurde 10–15 eluaastat, on dr Sulling kinkinud patsientidele kuni 150 000 aastat!

Aasta 2015 uus tulija – Georgi hotell

Mullu avati Võru kesklinnas 140 aasta vanuses renoveeritud hoones luksuslik, 18 numbritoa ja 40 voodikohaga *boutique*-hotell, kus lisaks asuvad restoran ja ilusalong. Hotelli iseloomustavad luksus ja nutikad tehnilised lahendused, hotellitoad on väärrikad ja hubased, tubade mööbli on valmistanud eritellimusena väärspuidust kohalikud meistrid.

Ajalooõhnguliste kivi-seintega ja võlvkaarakendega romantilise õhustikuga restoran Postmark toob tänapäeva killukese sajanditagust hingust. Restorani menüü on valdavalt kohalikust toorainest ja hooajati vahelduv.

Tegu on Eesti esimese nutikatel lahendustel põhineva hotelliga: siin on kasutusel innovaativsed automaatikalahendused alates nüüdisaegsetest puutepaneelidest kütte, valgustuse ja kliima reguleerimisel kuni toatemperatuuri kaugjuhitava seadistamiseni välja. Isegi valgustugevuse hotelli koridorides määrab kliendi liikumine.

Kes pole seda hotelli veel külastanud, võiks seda vähemalt korra kindlasti teha, sest avastamisrõõmu on siin igal sammul. Üks Võru ajalooline ja tähelepanuväärne hoone on taas särama löönud.

Imre Viilukas demonstreerimas hotelli nutikaid lahendusi.

Aasta 2015 tervishoiu- ja sotsiaaltöötaja – Marina Piirisild

Marina Piirisild tööpostil

usalduse kaotanud. Oma tööd teeb ta suure pühendumisega, sageli hoolimata kellaajast ja nädalapäevast – abi ja tuge vajava inimese jaoks on ta alati olemas.

Oma igapäevatöös Võrus ja Põlvas on tema ülesandeks psühhosotsiaalne nõustamine, tugitefonidele vastamine, tegevused turvakorterites ja palju muud avalikkuse eest varjatut. Kõik see sünnib tihedas koostöös politsei, prokuratuuri ning meditsiini- ja sotsiaaltöötajatega.

Olles aktiivne ja õpihimuline, omandab ta haridust sotsiaalvaldkonnas Lääne-Viru Rakenduskõrgkoolis ning osaleb Kaitseliidu Võrumaa maleva naiskodukaitsjate tegevuses.

Teda iseloomustavad positiivselt nii koostööpartnerid kui ka kliendid.

Alustanud 2012. aastal oma tegevust Võrumaa Naiste Tugikeskuses vabatahtlikuna, sai temast hiljem sama asutuse töötaja ja siis jälle vabatahtlik.

Kuna ta on väga empaatiline ja rahulik suhtleja, saab ta kiiresti hea kontakti ka nendega, kes on inimeste vastu

Aasta 2015 noor – Kristina Bianca Rantala

Mitut pilli mängiv Kristina Bianca Rantala kitarristi rollis.

Foto: Külli Leola

loojaks, jätkab ta õpinguid Tallinnas Georg Otsa nimelises muusikakeskkoolis, näpistades endiselt aega ka aktiivseks ühiskondlikuks tegevuseks. Olnud kolm aastat Võru Kesklinna Kooli õpilasesinduse president, loodi tema juhatusel kooli juubeliks koolis oma bänd.

Ka praegu, vilistlasena, leiab ta hetki oma kooli külastada ning on alati nõu ja jõuga abiks. Kadestamist väärneb energia ja loovus, mida temast kiirgab. Lisaks oma kodukohale teatakse teda mujalgi, kuna mullu Eesti Laulu finaalis said tema ja ansambli The Blurry Lane loomingust osa kõik Eurovisioni-huvilised.

Tema kohta kehtib vanasõna „Kes teeb, see jõuab”. Ta on edukas nii õppimises kui ka tunnivälises tegevuses. Tema loomingulisus avaldub suurepärase kirjatöodes, heades tulemustes olümpiaadidel, kuid mitte ainult.

Mullu oma kooli aasta õpilaseks kuulutatud neiu suurim armastus ja pühendumus on muusika. Koguni niivõrd, et ta on aastaid osalenud korraga kolme muusikakooli töös: Võrus, Põlvas ja Rāpinas. Ta mängib mitut pilli, laulab ja kirjutab ise lugusid. Nii valis ta ka oma 9. klassi loovtööks muusikapala kirjutamise.

Et tema unistuseks on saada heliloojaks, jätkab ta õpinguid Tallinnas Georg Otsa nimelises muusikakeskkoolis, näpistades endiselt aega ka aktiivseks ühiskondlikuks tegevuseks. Olnud kolm aastat Võru Kesklinna Kooli õpilasesinduse president, loodi tema juhatusel kooli juubeliks koolis oma bänd.

Võru Toidupanga töökas kollektiiv.

Aasta 2015 sporditegelane – Asko Saarepuu

Ta on läbi ja lõhki Võru poiss – siin kasvanud, õppinud ja treeninud, nüüdseks siia treeneri- ja klubi eestvedaja ametit pidama jäänud.

Võru Spordikoolis harjutab tema toetusel ja näpunäidete järgi 30 noort murdmaasuusatajat, kellest enamikul soov silma paista ja tippu jõuda. Peale selle täiendavad Võru Suusaklubis tema käe all oma tehnilisi oskusi ja teadmisi kümnekond täiskasvanud harrastajat. Eelkõige selleks, et suusatamist nautida, ent miks mitte ka harrastajate seas poodiumile tõusta, mõnes sarjas osaleda või lihtsalt naabrile ära teha.

Aasta 2015 tõi alati toimeka treeneri ja osava määrdetiimide liikme ning tema spordiala ja -klubi veelgi rohkem esile – kokku päädis see sügisel aktiivseima organisatsioonini tiitliga Võrumaa pikamaajooksude sarja juubelihooajal. Ta on aktiivne suusa- ja jooksuürituste korraldaja, aga osaleb neil ka ise, olles eeskujuks nii oma õpilastele kui ka paljudele teistele. Samuti on ta suurim abiline kahe täiesti uue spordiürituse – Võrumaa suusasarja ja Võru heategevusjooksu organiseerimisel. Tema eestvedamisel alustati Kubija suusabaasis esimest korda suusaraja tarvis kunstlume tootmist. Samuti ei saa üle ega ümber Võru Rollerist, mis mullu just tema ettepanekul uude ja toredamasse kohta üle viidi.

Vahvaid näiteid, kuidas ta oma lemmikspordiala säravalt esile tõstab, võiks tuua veel ja veel.

Asko Saarepuu määrdemeistri ametis.

Aasta 2015 kultuuritegelane – Heiki Kelp

Võru kultuurielu juht Heiki Kelp.

Mullu etendus ka tema kirjutatud lõõtsamuusikal „Simmanilugu”, mida saatis suur menu. Ta on selliseid suvelugusid varemgi kirjutanud ning ikka on need olnud seotud Võru linna ajalooga.

Ta on operatiivne, innovaatiline, heade organisatori- võimetega ja oma otsustes kaalutlev – Võrumaa juurtega kultuurijuht, juba ligi 22 aastat Kagu-Eesti suurima kultuurikeskuse Võru Kandle eestvedaja. Peale selle suurim koostööpartner linnapäevade korraldamisel ning romantikafestivali algataja ja korraldaja.

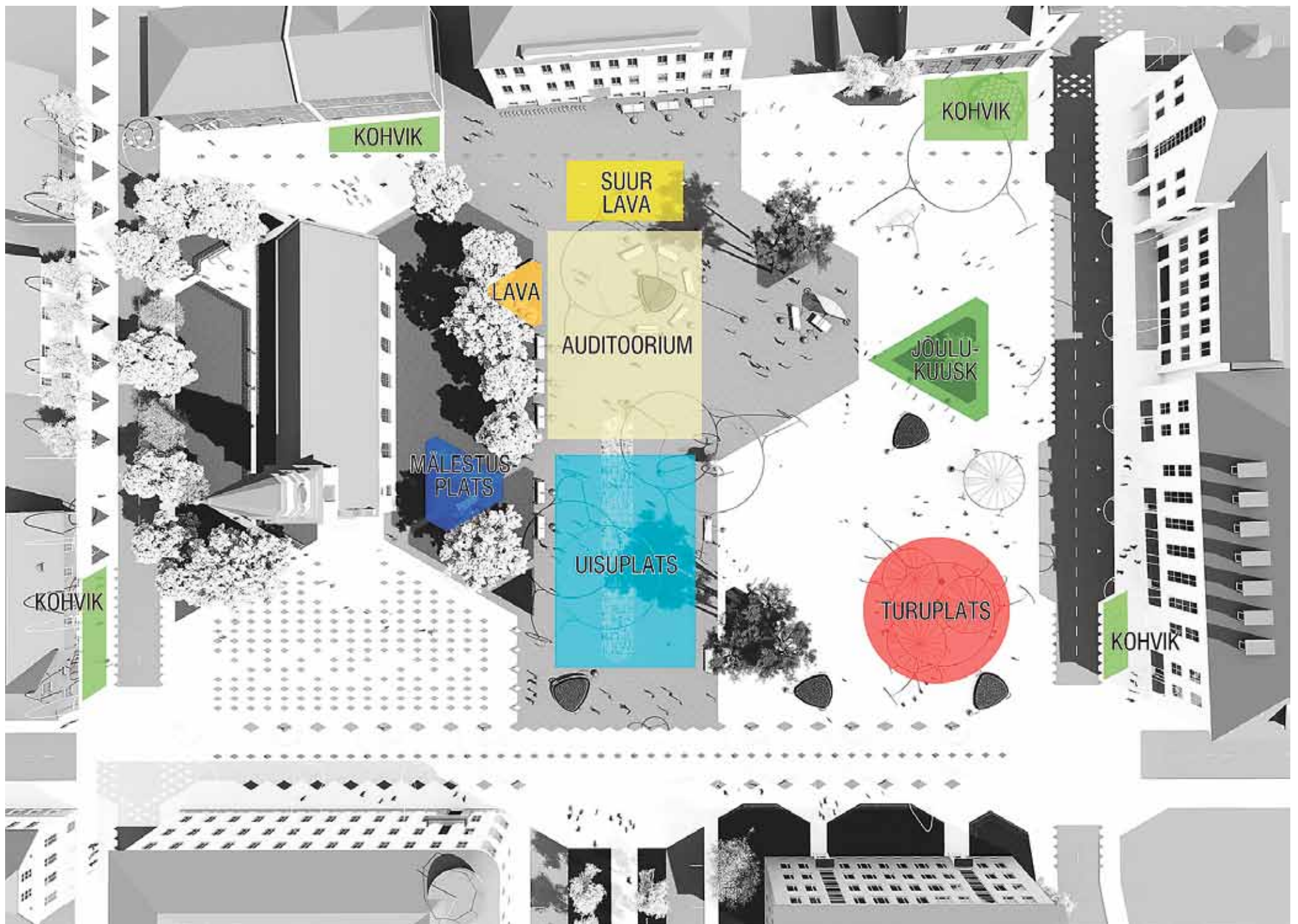
Tajudes hästi kohalikkude kultuuriruumi, osaleb ta nii muusika- kui ka teatrielus, kuulub legendaarse ansambli Hetero koosseisu. Möödunud aastal, kui bänd tähistas oma 35. sünnipäeva, kirjutas ta Hetero kohta raamatu ja välja anti esimene plaat.

Aasta 2015 heategija – Võru Toidupank

2014. aasta kevadel Tea Võro, Margita Liiva ja Siret Vaherpeteroni koostöös alustanud Võru Toidupank on organisatsioon, mille eesmärk on võidelda vaesuse vastu ja aidata kaasa raiskamise vähendamisele ühiskonnas. Toidupanga vahendusel jõuavad paljud toidukaubad, mis varem hävitati, sinna, kus neid kõige rohkem vajatakse. Lühidalt öeldes võtab toidupank sealt, kus on üle, ja jagab sinna, kus on puudus. Nii jagatakse kauplustelt, tootjatelt ja talunikelt saadud veel hea kvaliteediga toidukaupa lastega ja allpool toimetulekupiiri elavatele peredele.

Toidupanga töö toetub vabatahtlikele, kes on abiks toidu kogumisel, ladustamisel, pakkimisel ja väljastamisel, samuti abivajajatega suhtlemisel.

Mullu said toiduabi iga kuu ligi 200 leibkonda kogu maakonnast. Võru linnas aidatakse ligi 60 leibkonda kuus.

Plats on linliku eluviisi mootor

Keskplats on linlase elutuba, kus on ruumi ning tegevust kõigile väiksest jõnglasest memme ja taadini. Argist aseldamist turulettide vahel, hasartset sportimist pinksiplatsil ja päikesesse vaatavat lõõgastavat unelemist mugavatel pargipinkidel.

Poole aasta jooksul on võistlustööd koos linnaelanikega edasi arendatud, tänu millele on eskiisistaadiumi jõudnud platsi projekt alg-

sest oluliselt mitmekesisem. Arhitektuurivõistluse lähteülesande kohaselt pakkus võidutöö välja, et suurem osa olemasolevaid puid tuleks langetada, seda sellepärast, et platsil oleks võimalik korraldada paraade ja teisi suurearvulise osavõtjaskonnaga üritusi. Tööd edasi arendades oleme jõudnud veendumusele, et puistust vääraks kasvama jätta kaks gruppi kõrgeid mände, mis liigen-

Taimekast.

Turg.

daksid tulevase platsi avaliku ruumi erilmelisteks osadeks. Kiriku külgedel paiknevatel kõrghaljastusega rohealadel asuvad intiimsemad platsid. Lõunapoolsele haljasalale on kavandatud mälestusplats, kuhu paigutatakse ümber Estonia mälestusmärki. Suurte puudega aktiivsest ja vahel ka kärelikast keskplatsist eraldatud intiimne ruum loob mälestuseks kohase ajatuse mõõtme.

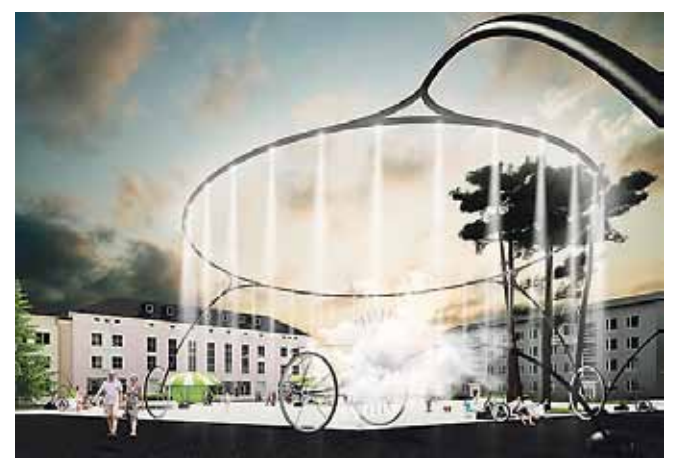
Kavandatav linnamööbel on ratastel, et seda oleks võimalik vastavalt soovile ümber paigutada. Võistlustööga võrreldes on edasi arendatud kõiki linnamööbli prototüüpe ning loodud mitmeid uusi. Keskplatsi hakkavad tulevikus valgustama viis võru,

mille läbimõõt on 14 meetrit. Suuremad linnaruumi elemendid on piisavalt kogukad, et neid poleks igapäevaelu liikutud. Väiksemad, näiteks pingid, lauateniselaud ja tuulevari oleksid aga inimestele seadistatavad just selliselt, et seada end päikesesse vaatama või tuulise ilmaga tuulevarju. Pole põhjust kartada sedagi, et öised lõbutsejad linnavidinad liigselt liigutavad, sest nagu Euroopa kesklinnades pannakse pargid ööseks lukku, nii toimitakse ka sellel platsil: hooldaja viib prügikastidest prügi, lukustab väiksed vidinad ööseks tabalukkudega ning hommikul varavalges tuleb uuesti, et avada linna elutuba argiseks kordumatuks sündmuseks.

Keskplats on linna nägu. Meelde jäävad ning südamesse poevad isikupärasemad neist. Linna keskplats peab olema omapärane ja tulevik-

ku vaatava moega. Loomulikult on keskplats inimesed – elutoa asukad, linlased või siis hoopis külalised. Nägu on ka see, mis linna suuremale kaardile suudab panna, pildid, mida külalised teevad veidra pilvepurskkaevust või viiest platsi kohal hõljuvast hiiglaslikust võrust. Omapärane plats ja sellel toimuv tegevus on atraktor ettevõtjatele, kes järjest rohkem tahavad paikneda just kireva platsi ääres, et avada suveterrassidega kohvikud, mille laudade taga saab imetleda ainukordset miljööd, mida pole mitte kusagil mujal maailmas. Plats peab olema omamoodi ja omamoodi peab olema tänapäevaseks ning tulevikku vaatavalt kavandatud, eeskujuks teistele ja imetluseks endale.

Villem Tomiste,
arhitekt

Purskkaev.

Võru Kesklinna Koolis toimus teadusvõistlus

Noorte teadusvõistlus Teaduslahing pakub 7.–9. klasside õpilastele võimalust panna end proovile teadusega seotud praktiliste ülesannete lahendamises. Võistlus toimub kahes etapis: esmalt selgitatakse välja maakondade parimad kolmeliikmelised võistkonnad, seejärel toimub 15. aprillil Teaduslahingu finaali.

Selle aasta eelvoorudes registreerus 170 võistkonda sajast koolist, seega osales jaanuari viimasel nädalal üle Eesti Teaduslahingu eelvoorudes 500 õpilast.

28. jaanuaril kogunesid Võru Kesklinna Kooli aulasse 36 teadushuvilist noort kuuest Võru maakonna koolist, et endi hulgast parim välja selgitada. Võistkondadel tuli lahendada viis ülesannet, neist igatüüpi jaoks oli aega 20 minutit. Proovile pandi tööjuhendite ja jooniste lugemise oskus, kasuks

tulid teadmised bioloogiast, füüsikast, matemaatikast, isegi kõõgitarkused kulusid marjaks ära. Tuli arvutada näiteks kanalisatsioonitorude kallet ja sügavust, komponimise teel kindlaks teha erinevaid aineid, katsetada ja mõõta valguse levikut erinevates tingimustes.

Teaduslahingu tagasiside pidi vormistama paberlennuki kujul ehk lõpuks sai praktiseerida ka hästi navigeeriva lennuki volitumist ja n-ö lennujaama toimetamist.

Korraldajad Eesti Maailmlikoolist premeerisid osalejaid väikeste kingitustega ja päev lõpetati ühispildiga.

Nädala pärast saabusid tulemused ja maakonna parimaks osutus juba teist korda Kääpa kooli võistkond. Hoiame neile põialt aprillikuises finaallahingus!

Aigi Musto,
Võru Kesklinna Kooli
õpetaja

Võorustaja – Kesklinna kooli 8.a kolmik võistlustules. Foto: Tõnis Anton.

VAHETUD MULJED

Katariina (8. kl): Selliseid enda proovilepanekuid on tegelikult vähe, võiks rohkem olla. Meeldis, et ülesannetes oli kokku pandud mitu valdkonda. Näiteks pidime juhendi järgi volitima veepommi, pärast arvutama selle mahutavust. Kahjuks meie võistkond selle ülesandega hästi hakkama ei saanud, aga põnev oli ikka. Pidime järjest viis ülesannet lahendama ja kui hakkasime juba n-ö asjadele pihta saama, lõppeski lahing ära. Kahju päris!

Alvar (9. kl): Kogu päev oli tore. Eriti huvitav tundus mulle origami-ülesanne, sest mulle meeldib üle kõige midagi oma kätega meisterdada, ja siis sai veel veega ka mängida! Sellisel viisil võiks kogu aeg õppida.

NOORTE TRIBÜÜN

Kuidas ning milles saaksid noored olla kasulikud Eesti ühiskonnale?

Alljärgnev essee saavutas integratsiooni ja migratsiooni sihtasutuse Meie Inimesed välja kuulutatud esseekonkursil „Kuidas ning milles saaksid noored olla kasulikud Eesti ühiskonnale?“ üldhareduskoolide 7.–9. klassi õpilaste vanuserühmas I koha.

Noored on ühiskonna olevik ja tulevik, kuid ainuüksi nende olemasolu ei too Eesti ühiskonnale kasu. Kuidas saavad noored olla kasulikud Eesti ühiskonnale? Ühiskond vajab aktiivseid ja ettevõtlikke noori. Oma arutelu keskendun teadmiste vajalikkusele, suhtlemisoskusele ja organisatoorsele võimele, mis on eelduseks, et noored inimesed on ettevõtlikud ning seeläbi kasulikud Eesti ühiskonnale.

„Ülemaks kui hõbevara, kallimaks kui kullakoormad tuleb tarkust tunnistada.“ Nii seadis sõnad ritta Kreutzwald eeposes „Kalevipoeg“. Mina arvan, et õppimine, sellega kaasnev tarkuse omandamine ning õppimise heade tulemuste saavutamine on ühiskonda panustamise alustala. Aga ainuüksi tarkusest ei piisa, kui oma teadmisi ei oska rakendada ja müüa. Me kõik teame, et on nii kutsekooli kui ka kõrgkooli lõpetanud inimesi, kes ei suuda endale tööd leida. Teadmiste

tega samaväärselt olulised on suhtlemisoskus ja organisatoorsed võimed.

Organiseerimise ja suhtlemise oskust saab arendada juba põhikoolis õppimise ajal, korraldades näiteks mõnda üritust või võistlust. Ise olen sellistest võimalustest kinni haaranud. Mõni aasta tagasi, kui käisin viiendas klassis, korraldasime koos klassivendadega jalgpalliturniiri 4. kuni 6. klasside õpilastele. Meeles on see, et üritus õnnestus tänu heale meeskonnatööle ja suhtlemisoskusele. Eeskätt tänu heale suhtlemisoskusele saime võistlusele organiseerida nii kohtuniku kui ka sponsorluse korras vahvad auhinnad. Eelmisel aastal korraldasime kogu klassiga suurprojekti „Jõulumüük“. Laot toimus nädal enne jõuluaega ja müügil olid meie endi meisterdatud asjad ning küpsetised ja suupisted. Ostujõudlus oli suur ja kogutud raha annetasime koolile.

Koostöös eakaaslastega midagi organiseerides kasvab välja oskus ise luua õpilasfirma. Näiteks on tuntud õpilasfirma Pitsi Aed ja Woch. 2013. aastal Euroopa parimaks õpilasfirmaks kuulutatud firmast Kolm Põrsakooli kui ka kõrgkooli lõpetanud inimesi, mille raames gümnaasistid viivad

Eesti lasteaedades läbi teadusringe. See on üks hea näide, kuidas olla ühiskonnale kasulik.

Et harjuda märkama ühiskonnas toimuvat ning julgeda ka ise sõna võtta, on noortel hea võimalus kuuluda omavalitsuste juures olevatesse noortekogudesse. Noortekogus olles saab kaasa rääkida linna või valla töös, samas on võimalik kirjutada projekte ja sisustada nii enda kui ka teiste noorte vaba aega. Võrumaa noortekogu on korraldanud näiteks Playback Show ja Võrumaa noorte suvepäevad. Noortekogude tööd koordineerib Eesti Noorteühenduste Liit.

Ühiskonna arengus on väga oluline roll noortel, sest nemad on Eesti homse näo kujundajad. Koolis hästi õppimine, õpitud teadmiste rakendamine praktikas, suhtlemisoskus ja ettevõtlikkus on vajalikud, et juba praegu anda oma panus ühiskonna arengusse. Noored on kasulikud Eesti ühiskonnale, kui nad mitte lihtsalt ei eksisteeri, vaid on õpihulised ning loovad aktiivselt kaasa eakohastes tegevustes ja julgivad proovida erinevaid võimalusi.

Joosep Kikas,
Võru Kreutzwaldi Kooli 9.a
klassi õpilane

Teadushuvilised ühispildil. Foto: Teaduslahingu veebileht

Head 8. ja 9. klasside õpilased ja vanemad!

AVATUD USTE PÄEV

Võru Gümnaasiumis
12.03 kell 12.03

kooli ja õppekorralduse tutvustus,
sisseastumisinfo, näidistunnid,
küsimused ja vastused

Võru Gümnaasium
Seminari 1, Võru
+372 5898 5103
gymnaasium@voru.edu.ee

www.voru.edu.ee
facebook.com/voru.edu.ee
instagram.com/vorugymnaasium
twitter.com/vorugymnaasium

JUUBELIPIDUSTUSED

Armsaid mälestusi Punamütsikese lasteaia 40. aastapäevast

Jaauarikuu möödus Punamütsikese lasteaias juubeliürituste tähe all. Võru Keskraamatukogus avatud näitusega „Fantaasiamüts” alanud ja meeleoluka kontsertetendusega peädinud juubeliprogrammi mahtus hulk meeldejäädavaid üritusi ning ühiseid ettevõtmisi, mis mälestustena soojendavad südant tulevikuski.

Margit Plado, Lepatriinu rühma õpetaja:

Võrumaa Keskraamatukogu lasteosakonnas oli näitus, mis pühendatud lasteaia juubelele. Seekord said kõik osalejad oma lustakad mõtted ja loovad ideed „Fantaasiamütsi” sisse panna. Ja uskuge mind, nii rõõmsaid, kirevaid ja omanäolisi mütsi ei saa ühestki kaubanduskeskusest. Magus piparkoogimüts ja hiigelpatsiga Rapunslimüts on vaid paar meeldejäädavat eksponaati.

Kõige armsam sai meie juubilar – Punamütsikese lasteaed – ise. Puude sildid lasteaia hoovis said pidustusteks pähe punased mütsid. Jalutuskäikudel ümber maja veerisime lastega: kuld-sõstar, arukask, kontpuu... Sisenedes majja, tervitas meid Punamütsikese portreede näitus. Lastepäraselt suurte naerusuude ja peenikeste jalgadega plikad tegid tuju heaks kõigil, kes neist möödusid. Maja kaunistasid ka õpetajate ja lastevanemate koostöös valminud hoidiste, muinasjututegelaste ja raamatute näitus ning sünnipäevakaartide näitus, mis oli lilleline ja muinasjutuline nagu sünnipäevalaps ise. „Õpetaja, mulle meeldib see hunt, kes moosipurgil pikutab, ja need Punamütsikese nukud,” arvas üks väike näitusekülalastaja. Lastele jäid pidustuste ajast kõige rohkem meelde õhupallid. „Sest muidu poleks ju sünnipäeva moodi,” arvasid väikesed pidulised.

Milja Udras, muusikaõpetaja:

Maja aknaaknaistused – lumememmed – said sünnipäevaks kätte õhupallid. Õhupallid olid akendel ja seinal ja isegi lae all. Õhupallide peal oli lastel äge trummi mängida. Vilistlane Simon, kes õpib muusikakoolis kitarri ja trumme, ütles, et õhupallid kõlavad nagu tom-tommid.

Eriliselt soe tunne oli kohtuda endiste kolleegidega, kes tulid meie lasteaeda vanu aegu meenutama ning koos vanaemade moosipurgi ja sukavarda muusikat tegema.

Selle juubeli tegi eriliseks see, kuidas lapsed saatsid laule ise ksülofoni- ja kõlaplaate mängides, kõla- ja riisipulki klöbistades.

Reet Jeenas, endine lasteaia juhataja:

Oli tõeliselt südantsoojendav astuda üle viie aasta

Hetk pika juubeliürituste programmi lõpetanud kontsertetendusest.

taas üle lasteaia ukseläve, teades, et ees ootavad rõõmsad taaskohtumised endiste kolleegide ja praeguste tublide töötajatega, kes südamega tööd tehes on suutnud Punamütsikese hoida laste- ja peresõbraliku asutusena läbi aastakümnete. Kodused ja nägusaks tehtud rühmaruumid, säravad silmad, soe suhtumine, tore kontsert – need tegid sellest päevast meeldejäädava elamuse. Aitäh kõigile!

Kristi Palm, Kullerkupu rühma õpetaja:

Sügisene rikkalik õunasaak andis meile hea idee moosi keeta. Omakeedetud moosi kinkisime lasteaia juubeleile kutsutud külalistele ja mekkisime seda ka ise. Moositegu algas juba varasügisel, mil koostöös lapsevanematega kogusime õunu, ploome, pirne ja pohli – kõige parema tooraine saame ju oma koduaiast ja -metsast. Kõigi rühmade moos sai põnev ja isikupärane. Moosid keedetud ja keldrisse oma aega ootama viidud, pidasime plaani, kuidas üllatada juubelikuul lastevanemaid. Tekkis mõte kohvikust, kus pakutakse maitsevaid küpsetisi ja mängib bänd (elav muusika). Tänu minu toiduvalmistamiskirele tekkis idee pakkuda kohvikus just õpetajate valmistatud küpsetisi ja suupisteid. Tänu Este-Moona emale ja isale ning muusikaõpetaja Miljale oli ka bänd omast käest võtta. Üheskoos suutsime luua armsa ja hubase kohviku.

Kohvik oli menukas: sinna tuldi nii emade-isade, õdede-vendade, sõprade-sõbrannadega kui ka vanaemade ja vanaisadega. Kohvikus istuti kaua... „Selliseid kohvikuid võiks meil tihedamini olla,” arvasid vanemad. Lastele meeldisid õhupallid, muf-

finid ja valged šokolaadisüdamed – õhupallidega oli tore mängida ja magus maitset hästi. „Mulle meeldis pillimeeste bänd,” ütles Edvard, „samuti kreemiga koogid ning morss.” Oma loodud kohvikut meenutame ka täna sooja tundega.

Kaisa Vink, vilistlane:

Mind kutsuti esinema vilistlaste kontserdile. Kui minuga esimest korda ühendust võeti ja esineda paluti, oli mul väga hea meel, et mind mäletati ja teati, et olen muusikakoolis käinud. Tuletasin meelde ühe klaveripala ja arvasin, et sellega asi piirdub, kuid umbes nädal enne kontserti andis mu muusikaõpetaja teada, et meil tuleb koos klassiõega ka üks laul esitada. Saime laulu selgeks ja läksime esinema, lootes parimat. Õnnestus.

Kontsert oli tõeliselt imeline, seal esinesid noored tüdrukud oma ingliahältega, veidi vanemad lapsed oma pillidega ning isegi gümnaasistid tulid kohale ja tegid korraliku šou. Oli tore esineda Punamütsikese vilistlaste kontserdil ja kuulata teisi andekaid noori.

Tea Kõrs, liikumisõpetaja:

Ideedest me lasteaias puudust ei tunne. On ideid, mis saavad teoks, on ideid, mis on pandud n-õ riulisse oma aega ootama, ja ideid, mis tulevad ja lähevad kui tuul.

Juubeliendusele mõeldes sai püstitatud eesmärk – kaasata erinevaid osapooli ja lavastada etendus, kus osaleb võimalikult palju suuri ja väikseid inimesi. Mitte ainult neid, kes praegu lasteaiaiga seotud, vaid ka endised töötajad vanaemade rollis, emmed koos oma mudilastega puude ja linnukeste rollis, isad laste-

ga jahimeeste ja jahikoerte rollis. Ja muidugi ei piisanud ühest Punamütsikesest, kui tegu on Punamütsikese lasteaia juubeliga – neid oli laval lausa kaheksa. Oleks võinud olla ka 23, just nii palju on meil vanemate rühmade tüdrukuid, kes kõik seda tantsu oskavad.

Muinasjutu kõige koloriitsem kuju on kahtlemata hunt. Meil oli ka hunte mitu ja nende leivanumbriks sai üks vägev rokk. Ja olid tantsivad lilled ning linnukeste ühendkoor, kes tegelasi sisse ja välja laulis.

Kavade õpetamine ja õppimine oli üks suur rõõm. Kasvasime kõik koos paremaks. Emmed õppisid tundma oma lapsi, lapsed lustisid, tantsides emmede ja issidega. Mina nägin rõõ-

mu ja tegutsemistahet, mis annab kindlust, et oleme õigel teel. Kõiki neid toredaid tantsu saab näha ka kevadisel lillelaadal ja siis on osalejaid veelgi rohkem.

Karoliine ja Annemari ema, kelle lastest üks mängis Punamütsikesest ja teine oli väikese jahikoera rollis, laste isa aga jahimehe rollis, ütles: „Minul saalist vaadates oli väga lõbus ja lapsed kaifisid seda olukorda täiega. Kui väiksem tüdruk haigeks jäi, olin väga mures, kui laps nüüd esineda ei saagi. Kodus mängiti ja tantsiti kogu aeg. Õnneks saime suuremast haigusest jagu.”

Merike Ilves, Okaskera rühma õpetaja:

Tegime kalli-kalli meie lasteaiale. Imeline oli vaada-

ta, kuidas pisikesest ideest sündis vahva üritus. Kõik meie maja elanikud, nii suured kui väikesed, kogunesid õue ja ühendasid käed ümber maja üheks suureks kalistuseks. Lastega oli selgeks õpitud luuletus „Kalli-kalli, kalli-kalli, lasteaiale teen kalli, kalli-kalli, kalli-kalli, Punamütsikene kallis”, mida kõik koos lugesime. Kui saabus üllatuskülastine suur lumememm, oli ühe tüdruku siiras imestus eriti tore: „Hiigellumememm on meie liikumisõpetaja Tea alla neelanud!”

Lastele pakkus teise üllatuse drooni lendamine meie maja kohal. Hiljem sai seda lähemalt näha ja katsudagi. Ühe lapse arvates meenutas see lendav asi aga hoopis mesilast. Lapsesuu on ikka võrratu! Ürituse lõpuks näidati lastele aerofotosid, mis olid drooni abiga tehtud. Piltidelt olid imehästi näha keldudest moodustatud juubeliaastad 40 ja lasteaia H-tähe kuju. Meist keegi polnudki lasteaeda ülevalt poolt näinud.

Sünnipäevanädala üritused kulgesid oma imelist rada. Igal päeval oli oma eesmärk – kõigile meile midagi toredat pakkuda. Nii ka sünnipäeval, 26. jaanuaril, kus igal lasteaia uksele tervitas saabujaid mõni vahva muinasjututegelane. Päeval kogunesime kõik rõõmsalt saali, kus lapsi tervitas Punamütsike, kellega koos sai laulda, tantsida ja mängida. Väga suur oli aga laste üllatus, kui saali toodi sünnipäevator. Lastest seast oli kuulda ütlist: „Megatort”, „Vau! Kui suur!”, „Näe, küünlad, neli tükki...”, „Vaata, vulkaanid! Äge!”, „See oli imevahva – vaadata laste säravaid nägusid ja siirast imestust. Lastest rõõm on meie rõõm.

Linnavalitsus ja -volikogu jagasid tänukirju

Lasteaia Punamütsike 40. aastapäevale pühendatud aktusel (pildil) 29. jaanuaril jagas Võru linnavalikogu esimees Toomas Paur tunnustus- ja tänukirju. Võru linnaapea tunnustuskirja said õpetajad Eret Haamer, Marika Taaber, Margit Plado, Milja Udras ja Tea Kõrs tulemusliku töö eest, Ülle Ossipov kohusetundliku töö eest ning Anu Vink kohusetundliku töö eest. Võru linnavalitsuse tänukirja pikaajalise ja kohusetundliku töö eest Punamütsikese lasteaias pälvisid õpetajad Ülle Kindsigo, Taimi Tigason ja Hele Lepp, koristaja Silvi Pärnapuu ning kokk Leili Artemkina.

SPORDIRÕÕM SAAB ALGUSE KOOS PEREGA SPORTIDES

Oleme jõudnud ajastusse, kui meie spordisündmused on avatud kõikidele alates mudilastest kuni kõrges eas härrade ja prouadeni. Seekord peatume väikeste inimeste tutvumisel erinevate spordialadega, mille puhul on tähtsaimaks tulemuseks säravad silmad, kaasalöömistlust ning rõõm liikumisest.

Talvisele aastaajale omaselt alustasime koostöös Võru Suusaklubiga 2016. mudilaste aastat Pipi suusakooliga, kuhu ootasime kõiki, kes soovivad suusatamisega tutvust teha – samme õigesti seada ning selle võlu maitsta. Lehe trükkimineku ajaks oli toimunud juba neli õpetlikku suusatundi, üks neist ilma lumeta. Loodame aga, et talv näitab veel oma lumisemat külge ning Pipi saab õpilased veel vähemalt ühel korral kokku kutsuda.

Iga tunniga muutusid pisikesed õpilased oskuslikumaks, suusad ja kepid ei seganudki enam liikumist ega mängimist ning suusahoog tekitas aina õhinat juurde – just sellist sportlikku põnevust peakski selles eas pakkuma. Oma suuskadel liikumise oskust said kõik kursandid näidata Võrumaa suusasarja etappidel, distantsti läbimist väärtustati šokolaadi ja diplomiga.

Meil on hea meel tõdeda, et lapse soov sporti teha on saamas vanematele seaduseks: paljud täidavad seda soovi hea meelega ning elavad lastele kaasa. Mis kõige rõõmustavam – teevad ka ise kaasa. Ühe sportliku vanaema kaudu on meie kõrvu jõudnud muljed sellestki, kuidas toredast suusakooliõhtust vaimustunud mudilased lasteaias sellest teistele rühmakaaslastele rääkisid ja järgmisel korral olid innustunud kaaslastedki kohal – suust suhu liikuv reklaam on edasiviiv jõud.

Kahe väikese poisi ema Anne on öelnud: „Meie veame neid võistlustele selle pärast, et ühelt poolt tekiks järjepidevus, teiselt poolt on see hea põhjus kaagid toast välja meelitada ka siis, kui ise võib-olla ei viitsiks. Eraldi hea asi on Pipi suusakool – ise ei oskakski õpetada last suusatama, aga seal on neil päris võistlusnumbrid seljas ning üheskoos tehakse igasuguseid põnevaid harjutusi ja võistlusi, mis aitavad endalegi üllatuslikult lapsed kiiresti suuskadele.”

**“Sport teeb tugevaks. Ja seal
saab medaleid ka!”**

6-aastane Eke Sõlekese lasteaiast

Tõsi on küll see, et väikest inimest tuleb millegagi motiveerida, olgu selleks kas või topsitais sooja teed ning pirukas pärast põnevat sportlikku tegevust, osalejamedal või -diplom sündmuste sarja lõpus vms.

Ka Anne kinnitab seda: „Neile meeldib, et nad on nagu päris võistlusel, nagu suured inimesed. Kui auhinna saavad kõik, siis ei ole keegi kurb, kui ei võida. Eks see on ikka päris hea motivaator, kui käid kõik või peaaegu kõik korrad spordiüritusel kohal ja lõpuks saad autasuks uhke medali, millega ka oma kaaslasti sportima meelitada.”

Eesmärgid viivad sihile ning järjepidevus nende poole liikumisel tekitab harjumuse ja sellest tulenev hea enesetunne kannustab loodetavasti meie mudilasi ka nende kasvamise teekonnal.

Talv on heitlik ja üürrike aastaaeg ning saab tihti läbi rutem, kui soovime. Koos talve lõppemisega ei lõpe aga meie traditsioon: juba kevadest on kavas mudilaste jalgratta- ja jooksukool. Koos orienteerumispäevakutega saab alguse ka maastikul seiklemise kool ning pallimängude raames pallikool. Mida laiem on alade valik, seda kindlam on, et laps leiab just selle, mis talle kõige enam emotsioone ja huvi pakub.

Ühisürituste kõrval toimuvad järjepidevalt Võrumaa mängude tervisepäevakud, kus saab samuti osaleda koos perekonnaga, ühiselt osalus-kordi kogudes. Just Võru linna rahvale sobivalt teisipäeviti ja neljapäeviti Kubija suussbaasis. Selle kohta leiab infot Võrumaa Spordiliidu kodulehelt Võrumaa Mängude rubriigist.

**Kallid vanemad, mõnikord on hea võtta
eeskuju oma võsukestest ja ka endale spordilusti
lubada! Rõõmus sära laste silmis tõestab, et ühine
tegutsemine on kõige aluseks.**

Pildid räägivad rohkem kui tuhanded sõnad, vaata neid meie pildigaleriist, millele viite leiad Võrumaa Spordiliidu kodulehe avalehelt:

WWW.VORUMAASPORTILIIT.EE

www. [facebook](https://www.facebook.com/vorumaaspordiliit) .com/vorumaaspordiliit

VÖRUMAA SPORDILIIT

LASTEAIALOOD

Kabemängust Okasroosikese õukonnas

18. jaanuaril toimus Okasroosikese lossi saalis traditsiooniline kabeturniir. 14 nutikat õukondlast vanuses 5–7 aastat olid tublisti harjutanud ning valmis mängima. Kabe on hoogne mäng – kui esimesed nupud on laualt nopitud, tuleb julgus ja leidlikkus. Turniiri viimane mäng oli tasavägine ning finalistide paaris Kermo Vaab ja Karoliina Pruul (pildil) jäi napp võit väikesele tüdrukule. Iga osaleja sai kingiks õuna – maitstva ja tervisliku turgutuse pärast pingsat mõttetööd.

Miks me mängime lasteaias lauamänge?

Lauamängud annavad lapsele võimaluse ennast avastada, kogeda võitu ja kaotust. Mõtetööd ergutav mäng pakub võimaluse vaikuses olemiseks ja mõtiskluseks. Lauamängud võimaldavad märgata ja kuulata kaaslast, annavad julguse avaldada oma arvamust ning seista selle eest.

Lauamängud arendavad lapses kannatlikkust. Tänapäeval, mil järjest enam kohtame lapsi, kes ei suuda keskenduda, on lauamängude mängimine hea abivahend kasvatada püsivust. Alustades lühemaajalistest mängudest, saab kasvatada kannatlikkust

ja anda seeläbi suure panuse lapse edusse koolis. Samuti annavad lauamängud suurepärase võimaluse lapsele reeglite vajalikkust selgitada, sest ilma neist kinni pidamata ei saa ju mängida.

Lauamängud õpetavad ka teistega arvestama. Sõbraliku suhtumist kaasmängijatesse saab laps õppida täiskasvanute eeskujul järgides. Oskus lohetada kaotajat ja ka ise

kaotusest tingitud tunnetega toime tulla on lapse edasises elus samuti väga vajalik.

Milliseid lauamänge kodus mängida?

Lihtsamaid puslesid saab kokku panna juba kaheaastase lapsega. Kui laps kasvab, saab lisada võistlusmomenti erinevate memoriinidega. Täringumängud, doomino,

kaardimängud, Alias, Rõst sai, jututäringud ja kabe sobivad juba viie-kuueaastastele lastele.

Lauamäng pakub kogu perele võimalust ühiselt aega veeta ning annab lapsele teadmise, et peres tehakse asju koos ja hoitakse ühte.

*Tiia Must
Krista Hütsi*

Suusabuss Sõlekese lasteaias.

Lasteaialapsed suuskadel

Juba neljandat aastat külastas Võru linna lasteaedu Suusabuss – Eesti Suusaliidu ja Kultuuriministeeriumi koolitusprojekt, mille kaudu jagatakse murdmaasuusatamise algõpet.

Endine tippsuusataja ja projekti eestvõtja Vahur Teppan on öelnud, et üks moodus, kuidas lapsi talvel liikuma saada, on õpetada nad suusatama. Et suusatamine oleks meeldiv nauding lumel liikumisest, tuleb raskena tunduv töö põnevaks ja mänguliseks muuta.

29. jaanuari ennelõunal vuraski Suusabuss Sõlekese lasteaeda. Vahur Teppani noored abilisid, suusainstruktorid Rahel Allas ja Karol Pärn korraldasid lasteaias

vanemate rühmade lastele näitliku suusatunni. Kedagi ei heidutanud ka põhjamaa talves tavapäratu vihmasadu.

Suusad valitud, moodustasid lapsed soojenduseks päikesekiired ümber koonuste. Järgnesid kohapeal hüpped suuskadel. Edasi mängiti Vip-lala mängu, mis nõudis tähelepanu ja keskendumisoskust. Et pisikest Viplalat vabastada, tuli, suusad jalas, hüpata üle kaaslaste. Ega see nii lihtne olnudki, sest lumi kogunes suuskade alla ja takistas kiiret liikumist. Et suuski lumest puhastada, soovitasid instruktorid suuskadega koosjalgadel hüpata.

Karol Pärn: „Mida nooremad lapsed, seda mängulisemad tegevused neid köi-

davad. Suusatamist lasteaias saabki kõige kaasahaaravalt õppida just mängides.”

Palju elevust valmistas „Politsei ja päti” mäng, kus reegleid järgides tuli kaaslaste jalgade vahelt suuskadega läbi roomata. Mängule lisas hasarti ja põnevust instruktorite kaasalöömine, sest laste jaoks on ikka vahva mängida koos täiskasvanutega.

Suusainstruktorid õpetasid lastele veel mäest laskumist ja juurdevõtusammuga mäest üles tulekut. „Tähtis on, et suusad ei läheks risti. Neid tuleks hoida kogu aeg otse. Kukkumisest üles tulles tuleb suusad keerata ühe külje peale ja siis hopsti! püsti,” julgustas Rahel Allas lapsi.

Karol Pärn lisas, et kukkudes ongi kõige olulisem iseseisvalt püsti tõusta.

„Aastate lõikes on laste suusatamisoskus jäänud samaks. Tõsi, on aktiivseid lapsevanemaid, kes käivad lastega suusaradadel ja isegi võistlustel. Kuid palju on ka neid, kes saavad esimest ja viimast korda suusabussis suusad alla,” nentisid instruktorid kokkuvõtvalt.

Aitäh Suusabussi entusiastlikule eestvõtjale Vahur Teppanile ja tema noortele abilisetele!

Kohtumiseni järgmisel aastal!

*Maia Päevalill,
Võru lasteaia Sõleke
vanemõpetaja*

1 NÕUANNE

Hoia last, seda aaret!

Meile, lasteaiatõpetajatele, on usaldatud maailma suurimad aarded – LAPSED.

Lasteaias veedavad nad suurema osa päevast, nädalast, kuust, aastast.

See on aeg, mil meil on võimalus neid vormida, austada, kuulata nende lugusid, õpetada, olla hea ja hoolida, hoolimata kõigest, mis on erinev. Lasteaiast kaasa saadud õpetused on esimesed õppetunnid kogu eluks. Just väikelapseas pannakse alus meie tulevikuks ja seda alahinnata oleks suur patt.

Minu ülesanne lasteaias Punamütsike liikumisõpetajana on panna alus liikumisharjumustele. Ronimine, jooksmine, roomamine, viskamine, hüppamine – neid nimetatakse põhilikumisviisideks ja need omandatakse igapäevase kehalise aktiivsuse toel.

Meil toimuvad liikumistunnid kaks korda nädalas. Nelja vanema rühma lastega käime kord nädalas spordihallis, kus liikumisvõimalused on palju suuremad ning saab omandada oskusi, mida lasteaias saal ei võimalda. Seal saab joosta ja hüpata ilma end tagasi hoidmata.

Lapse kehaline ja vaimne areng kulgevad käsikäes. Liikumisevajadus on lapse põhivajadus ja liikumine on lapse meelest üldiselt lõbus ja loomulik.

On tore, kui positiivne häälestus liikumisse kujuneb juba eelkoolieas ning jätkub edaspidi koolilapsena. Kahjuks näeme üha rohkem pinges ja närvilisi lapsi. Tänapäeva elukorraldus vähendab märgatavalt lapse kehalist aktiivsust ning laste suur arv rühmas ja ruum, kuhu neil tuleb ära mahtuda, tekitavad lisapingeid väheste liikumisvõimaluste tõttu.

Liikumisõpetaja ülesandeks on kujundada lapses enesekindlust ja anda eduelamus aktiivse liikumise abil. Seda ka vähevõimeka lapse puhul. Püüame säilitada lapse tegutsemisrõõmu ja toetada tema enesekindlust ning loovust liikumisel. Just teadlikkus oma keha liigutamise võimalustest kujundab lapse enesekindlust. Enesekindluse kaudu julgeb laps omandada uusi kogemusi. Sellest omakorda tekib uudishimu. Uudishimu aga sunnib last tegutsema ja liikuma. Nii lihtne see ongi. Või kas on?

Olles ka võimlemistreener ja tantsuõpetaja võimlemisklubis Sirutus, kasutan väga palju oma suurt lemmikut – palli. Selle võluvahendi kasulikkusest ja võimalustest olen teinud Tallinna Ülikooli pedagoogilises seminaris lõputöö. Pall, pallid ei tohiks puududa ühegi väikelapse kodust, sest palli – maailma pisimudeli abil vundamenteeritakse põhjalik funktsionaalne liikumistiil. Palli liikumine paneb lapse liikuma.

Tsiteerides Ernst Idlat: „Pall on vahend, mis esitab väljakutseid ja võib teha ootamatuid kõrvalkaldeid. Ta omab nii-öelda oma liikumist ja iseloomu, veereb, pörkab igas võimalikus suunas ja seetõttu on ta asendamatu abiline paindumise ja osavuse, vastupidavuse ja graatsia treenimisel.”

Väga oluliseks pean ka muusika kasutamist. Muusika ja liikumise kaudu areneb rütmitunne. Õpitakse tunnetama oma keha, koordineerimist liikumisel ning kujundatakse õiget rühti. Süvendatakse keskendumisoskust ja tähelepanuvõimet. Kogu elu koosnebki rütmidest.

Tervis püsib põues, kui sa liigud õues – see on de viis, mis sunnib viima liikumistunni õue sügisel nii kauaks kui võimalik ja kevadel niipea, kui maa on kuiv.

Vanemate rühmade lastele toimub sügiseti pere-spordipäev, kus koos saavad lustida nii lapsed kui vanemad. Rõõm laste silmis sunnib jätkama ja leidma veel võimalusi, kus kogu pere koos saaks tegutseda. Planeeritud lumelinnaehitus on paraku jäänud unistuseks, aga ükskord saab seegi teoks. Kooliminejate igakevadine triatlon sunnib pingutama lausa kolmel alal – rattasõidus, jooksus ja ujumises. Kevadisest lilelaadast on saanud suur pere spordi- ja tervisepäev.

Uskuge, meie siin lasteaias anname endast parima. Meist üksi aga ei piisa. Vanematel ja lastel jääb koos oldud kvaliteetiga aina vähemaks. Siinjuures pakun välja ühe võimaluse: küll oleks tore, kui lapse lasteaeda või koju või poodi sõidutamise asemel võetaks aega, et teha seda koos jalutades, vesteldes, saamaks teada, mida laps on päeva jooksul korda saatnud. Nii on võimalus kuulata tema rõõme ja muresid, miks mitte rääkida ka oma tööst ja tegemistest ning plaanidest.

Armsad vanemad, pange dressid selga ja minge koos oma lapsega õue – jookske, hüpake, ronige, mängige palli, sõitke jalgrattaga, suvel matkake ja ujuge, talvel suusatage ja uisutage. Teie lapsed tänavad teid selle eest. Kui koos tegutseme, nakatame neid liikumispisikuga, mida pole vaja ravid, ja mis ei kao kuhugi. Me oleme siis kõik tervemad, rõõmsamad ja saame kõigega hakkama.

*Tea Kõrs,
lasteaia Punamütsike liikumisõpetaja*

Eduard Vilde stend raamatukogus.

Meie raamatukogus saab meeldivalt vaba aega veeta

Juba 20 aastat on Võrumaa Keskraamatukogu asunud Jüri tänavas. Selle aja jooksul on palju muutunud, kaart-kataloogid ja paberist lugejakaardid on asendunud elektrooniliste andmebaaside ja laenutustega.

Kui 1995. aastal oli raamatukogus 4961 lugejat ja 39 519 külastust, siis 2015. aastal oli lugejaid 6103, neist lapsed 1885 ning raamatukogu külastati 98 016 korda ja koju laenutati 188 056 teavikut.

Lisaks raamatute kojulaenutusele saab raamatukogus lugeda perioodikat, osaleda üritustel, kohtuda huvitavate inimestega, vaadata näitusi ja kuulata loenguid. Eelmisel aastal korraldati raamatukogus 130 üritust, kus osales 4227 inimest.

Lõppenud muusika-aastal sai trepialgaliis vaadata Tatjana Kutsjuba graafikanäitust „Kodulinna pillide müsteerium“, teenindussaalil oli võimalik tutvuda vanade laulukutega ning vaadata Arvo Pärdi 80. sünnipäevale pühendatud

näitust „Üksainus ilusasti mängitud noot – sellest on küllalt...“ Arthur Ruusmaa rääkis teemal „Georg Ots ja Võru“, Elvi Määri ettekande „Kuu maailmakuulsat heliloojat Bachist Wagnerini“ juurde tutvustati rikkalikku vinüülplaadikogu. Raamatuväljapanekute teemadki olid suuresti muusikaga seotud. Koostati mapp Võrumaa muusikategelastest. 1. oktoobril, muusikapäeval, kõlasid lugemissaalis noorte muusikute esituses aegumatud džässimeloodiad.

Möödunud aasta oli Eduard Vilde ja Agatha Christie aasta. Eduard Vilde 150. sünniaastapäeva tähistamiseks võeti osa konkursist Eesti raamatukogudele „Tabamata Vilde“. Ka maakonna õpilaste viienda jutuvõistluse teema (reisijutud) oli inspireeritud Eduard Vilde loomingust ning kandis motot „Tabatud või tabamata ime“. Agatha Christie 125. sünniaastapäeva puhul said lugejad, kes kirjjaniku teoseid laenasid, raamatukogult kingiks krimiraamatu. Ettekandepäeva-

ga tähistati Võrumaal pärit tuntud murdeuurija Hella Keema 100. sünniaastapäeva. Kohtumiste sarja „Sündinud Võrus“ külalised olid karikaturist Andres Varustin ja Tartu Ülikooli professor Eero Medijainen.

1. augustil toimunud seitsmes Kesklinna pargiraamatukogu oli pühendatud Šveitsile. XII kirjanike tuuril „Eesti kirjanikud Eesti raamatukogudes“ kohtusid lugejatega Sveta Grigorjeva, Ingrid Velbaum-Staub, Kaur Riismaa ja Teet Kallas. Tegevust alustas Kella Kahe kirjandusklubi, mille kokusaamised toimuvad hubases vanema ja väliseesti raamatutoas. Klubi üritustele on kõik kirjandushuvilised väga oodatud ja teretulnud.

Lasteosakonnas algas eelmine aasta päkapikuaskestustega: Võru lasteade Päkapikk tõi oma juubelinäituse ja päkapikupäevadega raamatukokku muinasjutu kuulama, meisterdama ja raamatulinna seiklema kõik linna lasteade koolieelikud. Koolivaheajal toimus lauamänguturniir, muusika-aasta puhul lauldi, meisterdati pille ja muusikute parukaid. Võisteldi ettelugemises, lastekirjanduse tundmises ja suveraamatute lugemises. Lugejatega kohtusid lastekirjanikud Andrus Kivirähk, Kadri Hinrikus, Piret Raud, Kätlin Vainola ja Indrek Koff. Pingutame selle nimel, et lugejatele raamatukogus meeldiks. Kojulaenutuses vahetati välja aknad ja lisati laevalgustust. Loodetavasti saab ka lugemissaal suvel uue ilme. Alates detsembrist on raamatukogu Paju tänava pooles otsas tagastuskast, kuhu saab raamatuid tagastada ajal, kui raamatukogu on suletud.

Paul Keres 100. sünniaastapäeval avati Contra malehalinguga lugemissaali malenurk, kus huvilised saavad malet ja kabet mängida. Ürituste kohta leiab reklaami kodulehelt: <http://lib.werro.ee> ja Facebookist.

Kohtumiseni raamatukogus!

Tuuli Kütt,
Võrumaa Keskraamatukogu teenindusosakonna juhataja

RAAMATUTUTVUSTUS

Ado Kisand. Saaks veel Eestissegi. Päevik 1939–1947. Hea Lugu, 2015

Märtsikuu on Eesti ajalukku kirjutatud ränkraske küüditamise kuuna, mida ei tohi kunagi unustada. Üks meeldetuletus on võrulase Ado Kisandi päevik aastatest 1939–1947, suurepärase saatsona on sellele kirjutanud Toomas Hiio.

Ado Kisand (1929–2013) on kirjutanud oma elust raamatu „Minu paljutahulise elulooga seotud meenutusi“ (2008). Ta oli üks kümnest tuhandest eesti inimesest, kes 1941. aastal Siberisse küüditati. 1939. aasta sügisel alustatud päevikut jätkas ta sundasumisel olles. Päeviku sissekanded lõpevad 1947. aasta novembris. Päevik koos illustratsioonidega on oma ajastu üsna haruldane dokument.

Ada Kisandi anne avaldus juba lapsena: „Joonistustunni lõpetasin kavad. Ja siis panime kõik oma kavad tahvli äärde vaatamiseks. Minu ja Hants Krimbi tööd olid kõige ilusamad.“ (9. 12.1939)

Ka naljasoon oli tal olemas: „Koolis sain väikese märkuse, sellepärast et ühel õpilasel kästi kaardil Saaremaad näidata. Meie klassis on üks tütarlaps Siiri Saaremaa ja mina näitasin tema peale.“ (14.12.1939)

1940. aasta väga külma talve kohta loeme kinnitust Ado Kisandilt: „Täna oli väga külm, ei ole olnud enam sadu aastaid. Oli -46° järel linnas, aga jaamas kraadiklaas ei saanud enam näidata, oli -50° C järele.“ (17.01.1940)

Illustreeritud päeviku lehtedel kirjeldas Ado Kisand kõike väga üksikasjalikult: „Kell 20 läksid Olly, isa ja ema Võru teatrisse nimega Kannel.“ (8.02.1940). Tunnistus muusikaõpingutest: „Siis läksin Ainiga klaveritunni andja herra Elkeni juurde, kes määras mulle tunnid igal neljapäeval.“ (12.02.1940)

Ado Kisandil oli tahtejõudu kirjutada sundküüditamise teekonnast päevikus nr 3, mis algab 7. juunil ja lõpeb 31. detsembril 1941. 17. juunil 1941 viidi isast lahutatud pere jaama. „Meie jaoks olid loomavagunitele trellid ühele poole ette pandud, aga teise poole aknad olid hoopis kinni löödud. Me saime

koha ülemisele narile, akna alla. Vanaema tõi meile madratsid veel järgi ja ostis veel kastruli. Jätsime siis jumalaga kõigiga ja kell kaheksa õhtul sõitsime Võru jaamast välja pikale reisule. Kõik me nuttime.“ (17.06.1941)

Päeviku nr 4 (1.01.1942 – 6.03.1945) järgi lõpetas Ado Kisand 1942. aasta kevadel Novo-Makarovka algkooli. Vennad Tarmo ja Peeter käisid lasteaias ning suvel käis Ado koos emaga kolhoosis tööl. Aprillis 1943 osteti kahe pere peale maja. 16. detsembril saabusid kolm kirja Eestimaalt, need olid üldse esimesed teated kodumaalt.

1. jaanuar 1945 jõudis kätte kui „uus aasta uute kodumaale sõidu lootustega“, mida selgitab 2. jaanuari sissekanne: „Täna kirjutavad meie küla eestlased Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile palvekirja, et oleme sattunud majanduslikult väga raskesse olukorda ja palume, et meid siit ära kodumaale viiakse.“

Päeviku nr 5 (7.03.1945 – 22.07.1945) lehed olid täidetud tihedamas kirjas, „sest paberit on vähe. Kodust võetud tagavara on juba lõpuks korral“ (7.03.1945). Ristiisa Johannes Käis saatis ajakirju Looming ja Sõjasarv ning nende vahel paberit ja ümbrikke. Juunis saabusid esimesed ajalehed Öhtuleht, Sirp ja Vasar ning Tööravha Elu.

Aprillis kutsus kooliõpetaja Ado Kisandi kooli joonistama. Pealkirja „Rahva tarkus“ ümber joonistas ta lilledest pärja ja pärja sisse

kirjutas punase tindiga vene vanasõnu õppimise kohta. Tasuks sai suppi ja leiba nii palju, kui tahtis. Loomulikult on söögiteema päevikutes läbi, alles 24. mail 1946 kirjutab Ado Kisand: „Oli supp lihaga ja hernepudru. Ei saa nuriseda toitute üle enam.“

Päevikutest selgub, kui palju rõõmu tegi kodust saadetu: „Pakk oli kastita, pakitud padjapiüri ja kõige peal oli linane riie, millest ema õmbleb Peetrile suveks püksid. Saime jälle natuke paremini riidesse tänu kodustele.“ (16.03.1946)

Rõõmu oli raamatutest: Oskar Lutsu „Jüri Pügal“, Kreutzwaldi „Paristaja-poeg“ ja „Kalevipoeg ja Vetevaim“ löid „kõikidel silmad särada“ (6.04.1946). 6. juuni 1946 oli Ado Kisandile õnnelik päev, sest „ristisalt J. Käisilt saabus mulle tema oma väljaantud teaduslik raamat „Füüsika igapäevases elus“.

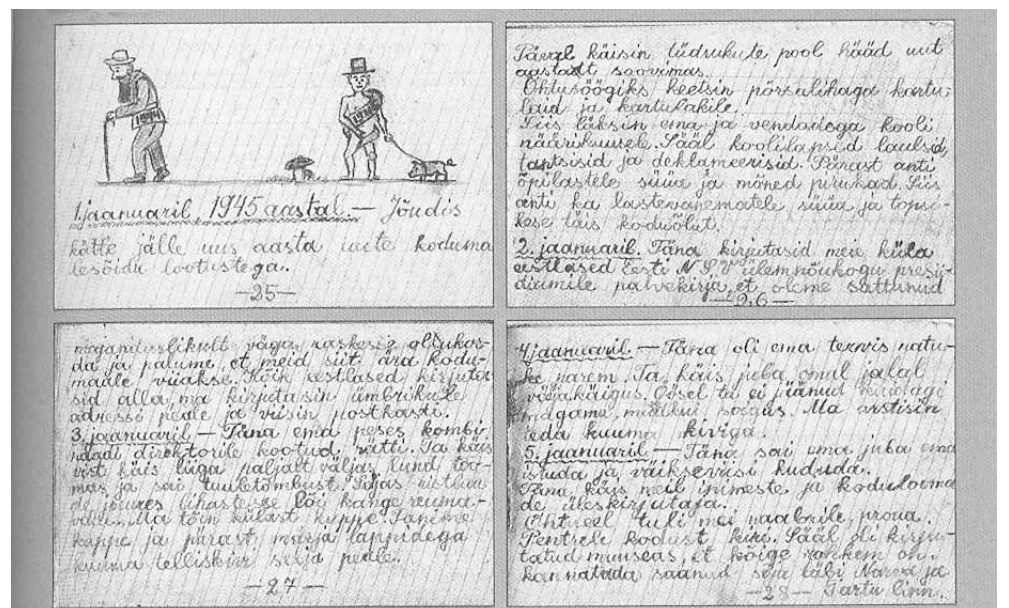
Märtsis lõppes õppeaasta kolmas veerand, mille Ado Kisand lõpetas neljade ja viiete. See oli tema kink emaile 40. sünnipäevaks: „emale sain sünnipäevaks teha rõõmu ainult oma hinnetega, sest kinkida pole mul siin midagi“ (23.03.1946).

Septembris 1947 läks Ado Kisand Plotnikovo mittetäieliku keskkooli seitsmenda klassi ja valiti ühel häälele seinalehte toimetusse: „Mind need lisatööd ei rõõmusta, sest niigi antakse koolist mulle üht-teist joonistada ja teiseks pea kõik aeg kulub niigi õppimiseks, aga mul on isu õppida tantsimist, lugeda raamatuid ja balalaikal mängimist ma väikseviisi juba õpin.“

Novembri lõpu poole: „Varsti kirjutas tädi Olly, et meid sellepärast ei ole ära lubatud, et siin, Baktšari rajoonis, on meid nõukogude korra vastasteks tunnistatud. Võta siis kinni see õigus. Muide, siin on pea kõigile mingi põhjus leitud, et aga inimene ära ei saaks siit sõita.“

Ado Kisandi päevik on väga kaunilt kujundatud ning kahtlemata sisu ja autorit väärt.

Inga Kuljus

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU
VÕRUMAA TOETUB VAIMUKULTUURILE
Aastast 1909

MEREKULTUURIAASTA 2016 LUGEMISPROGRAMM

PAUL KERES AASTA MALEPROGRAMM

III korruse lugemissaalis

Raamatute ja esemete näitus „Käin ratsu...“ Võrumaa Keskraamatukogu ja Vana-Võrumaa muuseumide kogude põhjal. Malenurk male- ja kabemängu huvilistele.

ÜRITUSED

9. märtsil kell 12 Leedu kirjanduse pärestlõuna konverentsisaalis. Tõlkija Tiina Kattel tutvustab Alvydas Šlepikase romaani „Minu nimi on Marytė“. Ilmar Vananurm räägib endatõlgitud Justinas Marcinkevičiuse poeemist „Heroica“.

NÄITUSED

Konverentsisaalis

Marie Underi luuletused kogust „Taevaminek“ koos Silvia Leitu illustatsioonidega.

Vanema ja väliseesti raamatu toas

Esko Lepa „Tammneeme rand“ Vana-Võrumaa muuseumide kogust.

LASTEOSAKONNA ÜRITUSED

27. veebruaril kell 11 mudilaste jutulaupäev: hambajutud.

19. märtsil kell 11 mudilaste jutulaupäev: munapäühade jutud.

21.–23. märtsil lauamängude meistrivõistlused lugemissaalis.

Näitused

10.–31. märtsini Eesti mudilaste joonistuste näitus „See on ohtlik“ Tähesaalis.

Kuni 31. märtsini näitus „Legomaailm“ lasteosakonna kojulaenutuse klaaskapis.

Estonian Voices annab Võrus kevadkontserdi

Kevade alguses, 23. märtsil, rõõmustab Võru Kandles kuulajaid oma kaunite lauludega Eesti hinnatuim vokaalansambel, aastal 2015 Eesti muusikaauhindade tseremoonial aasta parima džässansambli kategooria võitnud Estonian Voices.

Ansambelis laulavad Mikk Dede, Rasmus Erismaa, Maria Väli, Mirjam Dede, Aare Külama ja Kadri Voorand,

kes on grupi loominguline liider ja enamasti ka vokaalseadete autor.

Valdkonna nimekaimad tegijad maailmas nagu Peder Karlsson Real Groupist ja Britt Quentin M-Pactist on ansamblit hinnanud üheks omanäolisemaks *a cappella* kollektiiviks nii Eestis kui ka maailmas. Kuukil viljeleb džassi, popi ja folkloori sugetemega *a cappella* muusikat.

Grupp on andnud menukaid kontserte Eestis, Saksamaal, Rootsis ja Venemaal.

Estonian Voicesi debüütalbumi ettevalmistusse kaasati Euroopa vokaalansamblite tipppegija, Rootsi ansambli The Real Group helitiim.

Kontserdi korraldaja on Võru Kannel ja toetaja Eesti Kultuurkapital.

Teater Ugala etendab aprillis koolilastele klounikriminulli ja humoorikat muusikali

Reedel, 8. aprillil on Võru kultuurimaja Kannel Ugala teatri päralt. Päeval on oodatud teatrisse kõik lapsed: laval rullub lahti üks naljakas klounikriminull „Krimka!“. Öhtul rõõmustab teater kõiki muusikali ja musta huumori sõpru: seinad paneb võnkuma muusikal „Moraal“.

Kell 11 astub lastelavastuses „Krimka!“ lavale kartmatutest näitlejatest klounitrupp, kes lavastajapaari Piip ja Tuut käe all on valmis saanud maailma kõige õudsema loo, mis pole veel korragi ühtegi last hirmutanud. Ainult mõnel üksikul on väikesed külmavärinad üle selja jooksnud.

Aga milline on üks maailma kõige õudsem lugu? Kas see peaks olema ikka kohe väga õudne või äkki hoopis õige pisut jube? Kas hirmu ees oleks parem silmad kinni pigistada või hoopis hirmule silma vaadata? Mõni julgeb seda teha üksinda, kuid äkki on parem ikka kambakesi koos?

Klounikriminull „Krimka!“ on üks hirmus naljakas lugu, aga kas rohkem hirmus või rohkem naljakas, ei oska me ennustada. Kes vaatab, see naerab. Kes kardab, see naerab veel rohkem. Osades Peeter Jürgens, Jaana Kena, Vallo Kirs, Rait Õunapuu, Marika Palm ja Janek Vadi.

Kartmatud näitlejad lastelavastuses „Krimka!“...

...ning Adeele Sepp ja Rait Õunapuu hittmuusikalis „Moraal“.

Kell 19 jõuab publiku ette Ugala hittmuusikal „Moraal“, mis on samavõrd hoogne ja kaasakiskuv kui üks korralik rokk-kontsert ja kus ei hoita tagasi vägisõnade, kostüümivahetuste ja muusikaliste numbrite rohkuselt. Kaks näitlejat, Adeele Sepp ja Rait Õunapuu, kehastuvad pool-

teise tunni jooksul üle 30 erinevaks tegelaskujuks, et tuua vaatajate ette seitse ülimalt moraalist lugu hukkaläinud teismelistest. Etenduses jagatakse teatraalseid jahahoop noortele, kes on täiskasvanutest eeskujude puudumisel läinud kõlbelse isevoolu teed.

Muusikaliselt toetab neid ansamblist KaliBriis ning vonKuusk tuntud muusik ja helilooja Kaarel Kuusk. Provokatiivse noortemuusikali laulusõnad on eesti keelde tõlkinud tuntud Eesti räppar Lord ehk Mart Rauba.

Muusikali „Moraal“ on mängitud suure menuga Skandinaavias ja viimaks on see jõudnud Eesti publiku ette.

Viljandi draamateater Ugala

VAT Teater tuleb Võrru itaalia komöödiaga

14. märtsil toob VAT Teater Võru Kandles publiku ette klassikalise itaalia komöödia, Carlo Goldoni „Mirandolina“ („La locandiera“). Loo on lavastanud tõeline asjatundja – Giorgio Bongiovanni Itaaliast.

Lavastus „Mirandolina“ räägib veetlevast noorest naisest, kes pärast oma isa surma peab püüdnud saada võõrastemaja majandamisega toime tulema. Mirandolinat ümbritsevad tema võlustest pimestatud kõrgest seisusest mehed, kes noort naist võidu võrgutada püüavad. On vaid üks erand – ja seda ei suuda tähelepanguga harjunud Mirandolina taluda. Kogu oma arsenaliga võttes asub ta naistevihkajast aadlikku ümber sõrme keerama.

Goldoni rahvalik karakterikomöödia „Mirandolina“ on lavatekst, mis kuulub maailmaklassikasse. Goldoni geniaalne komöödia naeru-

tab ja valgustab. Süžee, mille peategelaseks on tõstetud teenijanna seisusse kuuluv tegelane, kes ei vali lõpuks oma kaaslaseks mitte aukandjat, vaid töötajat, oli omas ajas revolutsiooniline. Samas puudutab selles karakterikomöödias tõstatatud küsimus inimese eluvalikute, illusioonide ja reaalsuse kohta meid väga lähedalt ka täna.

Mirandolina rolli on mänginud paljud maailmanimed nagu Eleanora Duse, Rina Morelli jpt. Cavaliere de Ripofrattana lavale astunute seas on sellised nimed nagu Konstantin Stanislavski ja Marcello Mastroianni.

VAT Teatris astub Mirandolina rollis lavale Katariina Unt. Kavalier Di Ripafattana esineb Peeter Tammearu külalisena Kuressaare Linna-teatrist. Teistes rollides esinevad VAT Teatri näitlejad Tanel Saar, Margo Teder, Ago Soots ja Meelis Põdersoo

ning EMTA Lavakunstikooli 27. lennu tudengid Laui Otsar ja Liisa Saaremäel. Lavastuse kunstnik on Pille Jänes.

Lavastaja Giorgio Bongiovanni, kes lõpetas 1990. aastal Milanos teatrikooli ja on ise kogenud *commedia dell'arte* näitleja, on öelnud, et „Mirandolina“ on suurepärase näide sellest, kuidas mäng võib muuta maailma. Kõik karakterid selles lavastuses muudavad oma mängu, teesklaste ja kujutluste abil seda, mis ümberlingi toimub.

„Valisime oma lavastusele tunnuslauseks väljendi „Elu on komöödia“ ja mulle tundub, et see lause väljendab hästi meie mõtet: mäng, teesklus ja väljamõeldised muudavad meie elu iga päev, ajastust olenemata,“ lausus ta.

Tiiu Talvist, VAT Teatri korraldus- ja kommunikatsioonijuht

Kultuurisündmused VEEBUEAR – MÄRTS 2016

25. veebruaril kell 19 Vana Baskini teatri etendus „Kaitseingel minu õlal“. Teatrisaalis. Piletid hinnaga 12 € ja 14 € on müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevi müügipunktides.

Kaunis ja väga tundliku loomuga vallaline noor raamatuillustiraator Donna on langenud oma meesideaali tõtu nii sügavasse depressiooni, et otsustab ennast põhjalikult täis juua ja sillalt jökke hüpata. Ta teebki omalt poolt kõik, et see otsus täide viia, kuid just siis algab müstika, mis kestab peaaegu komöödia viimaste stseenideni. Pärast lühiajalist teadvusekaotust avastab Donna ennast ühe noormehe käte vahelt, kes ta elusalt ja tervelt koju toimetab. Ning kui Donna kurdab oma rasket saatust ja arvab, et tal oleks vaja kaitseinglit, kes teda kõige halva eest hoiaks, siis teatab noormees, et tema võiks küll Donnale kaitseingliks olla. Ja tõepoolest – noormehe edasine käitumine, tema teadmised ja sõnad tõestavad üha enam, et ta sobib tõesti sellesse ametisse... ja mine tea, äkki ongi... Igatahes viitab kõik sellele ja Donnal ei olegi hetkekski põhjust kahelda. Muidugi on see alles komöödia algus, aga kaugele me oma tutvustusega minna ei saa, kuna siis poleks vaatajal enam huvitav...

Stephen Levi „Kaitseingel minu õlal“ tõlkija ja lavastaja on Vello Janson. Kunstnik Jaak Vaus. Mängivad Marika Korolev, Tõnu Kilgas ja Venno Loosaar.

5. märtsil kell 17 Võru naiskooi KANNEL ja Viljandi meeskooi SAKALA kontsert „Kevadele vastu lauluga“. Kontserdisaalis. Piletid hinnaga 3 € on müügil Võru Kandle kassas. Diriginid Liisi Toomsalu, Kadi Ritsing, Helga Ilves ja Erja Arop.

9. märtsil kell 12 Teatrikese etendus „Kalevipoeg“. Teatrisaalis. Piletid hinnaga 5 € on müügil Võru Kandle kassas.

Friedrich Reinhold Kreutzwaldi „Kalevipoeg“, 16. lugu „Teekond maailma otsa“ on lavastus eesti muinaskangelasest Kalevipojast. Teatrilaval on esivanemate mõtteilm, on helinukud, kunstivaim, laval on ühe näitleja soolo. Hiiglane osas Priit Karm.

Ehitanud hõbedast laeva, läheb kaheteistkümnest vennast noorim maailma äärt otsima. Laev, mille nimeks Lennuk, möödub Lapimaast. Kalevipoeg palub Lapi tarka Varrakut teejuhiks. Seljataha jääb sädemete saar, millel mäed purskavad tule-, suitsu- ja veesambaid. Jäämeres silmatatakse virmalisi.

Kuhu Kalevipoeg lõpuks välja jõuab ja millised olendid seal elavad? Ning kas maailmal on ots, seda näeb etenduses.

12. märtsil kell 19 Kaunimate Aastate Vennaskond „Kaunimad lõunamaised laulud“. Teatrisaalis. Piletid hinnaga 14 € ja 16 € on müügil Võru Kandle kassas ning Piletilevi ja Piletimaailma müügipunktides.

Uues kontserdikavas kõidavad meeli kirglikud rütmid ja romantilised meloodiad Hispaania, Mehhiko, Argentina, Uruguay, Havai, Kreeka, Iisraeli, Tšiili, Ungari ja Horvaatia laulikutelt. Mida tulismalt hõõgub viiulipöög, seda kiiremini tilguvad jääpurikad ning naistepäev jõuab kätte soojas kevadises meeleolus!

Kui varem on muu hulgas lauldud kaunimatest kuuekümnendatest ja esitatud filmimuusika klassikat, siis sel kevadel astutakse üles donide ja senjooridena, et kinkida kõigile daamidele ja härradele kuumalt tundeküllane elamus.

19. märtsil kell 13 Lõuna-Eesti mudilaste ja laste tantsuvõistlus „TANTSUKARUSSELL“. Piletid hinnaga 3 € on müügil Võru Kandle kassas.

21. märtsil kell 19 Rakvere teatri uuslavastus „AUSAMMAS“. Teatrisaalis. Piletid hinnaga 11 € ja 13 € on müügil Võru Kandle kassas ja Piletimaailma müügipunktides.

Inimene on väike, aga ausammas võib sellest hoolimata olla suur. Nii suur, et ei mahu enam inimese sisse ära.

Ühel hommikul ärkab väike ja tolmunud Vene asula imetusega. Ööga on keskväljakule kerkinud muljetavaldav ausammas. Nii kirjade kui näo järgi tuntakse ära sama linna kojamehe molu. Kojamees on täiesti väljapaistmatu isik, pealegi veel joodik, kes ennast igast tühjast-tähjast käima tõmbab, naiselt ühtelugu kõõgiritikuga peksta saab ning öösel küla pealt koju roomab. Ja nüüd äkki ausammas. Mis õigusega, tahaks korralikud kodanikud ja aktivistid küsida. Mille eest? Sama küsib kojamees ise.

Vladimir Žerebtsovi „Ausamba“, ühe arusaamatuse loo lavastaja on Filipp Los (Venemaa). Tõlkija Tiit Alte. Kunstnikud Kristi Leppik ja Maret Kukk. Osades Liisa Aibel, Helgi Annast, Marin Mägi-Efert, Ülle Lichtfeldt, Natali Lohk, Eduard Salmistu, Tarmo Tagamets, Tarvo Sõmer.

Õnnitleme veebruarikuu juubilare!

95
Herbert Pöder

90
Klavdia Gribova
Viiva Kohv
Niina Kramp
Silvia Trump
Loreida Purge
Maimu Aedma
Viktor Tuul

85
Mall Vilu
Eha Leidus
Vaike Mürk
Heini Kasesalu
Endel Punnak
Aarend Kabun
Lembit Timmo
Aleksandr Semjonov

80
Maimu Atspool
Maria Lillipuu
Laine Jõõger
Anna Palgi
Aimu Toomik
Liidia Kängsep
Virve Küppas
Alli Tammo
Kalju Paloots
Ülo Rätsep

75
Maret Kikas
Viivi Atspool
Malle Hörrak
Tamara Vvedenskaja
Johannes Kartsepp
Hans Tuvikene
Aadu Pindmaa
Sulev Lokk

70
Aleksandra Sannikova
Eha Orion
Tiiu Repp
Helve Taevik
Maia Assor
Ülo Kahr
Villu Post
Tarmo Tambets
Tõnu Oper

*Märtsikuu juubilaridel, kes ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda 5. märtsiks tel 785 0914 ja/või sirje. randver@voru.ee.

*Võru linnas oli 1.02.2016 seisuga 12 607 elanikku, neist mehi 5643 ja naisi 6964.

14. märtsil kell 19 VÕRU KANDLES

MIRANDOLINA
LA LOCANDIERA / ELU ON KOMÖÖDIA!

PILETID 11 € / 14 € www.vorukannel.ee
müügil Võru Kandle kassas, Piletilevis, Piletimaailmas

VÕRUMAA MÄNGUD 2016 VÕRUMAA SPORDILIIT

**TERVISE-
PÄEVAKUD**

T N K P **KUBIJA SUUSABAASIS**
VALGUSTUS TÖÖPÄEVITI KUNI 21.00!

ROOSISAAREL
JAAM VÄLJAS ÜMBER JÄRVE RINGIL!

WWW.VORUMAASPORTDILIIT.EE
www.facebook.com/vorumaasportdiliit

VÕRU LINNAGALERII **VÕRU LINNAGALERIIS**
Liiva 13, 65609 Võru

29.02.-01.04

- DMITRI KOTJUH**
- fotonäitus
- TAUNO OSTR**
„Identiteet“
- AVE TAAVET**
„Eesti NSV kalad“

www.vorulinnagalerii.ee
Galerii avatud E-R 12.00 - 18.30
Näituste külastamine on tasuta

VOKAALANSAMBEL **ESTONIAN VOICES**

Rasmus Erismaa - bariton
Mirjam Dede - sopran
Mikk Dede - tenor
Maria Väli - sopran
Aare Külama - bass
Kadri Voorand - alt

KEVADKONTSERT
23. märtsil 2016 kell 19
VÕRU KANDLES
www.vorukannel.ee

Piletid 10 € / 12 €
müügil Võru Kandle kassas,
Piletilevis

17. märtsil kell 17
Võru Muusikakooli saalis

**KOHTUMINE
HELILOOJA
RIINE PAJUSAAREGA**

Riine juhhib kontser-
ti ning räägib oma
laulude ja muusika-
palade sünnist. Võru
Muusikakooli õpila-
sed esitavad Riine
Pajusaare ja ka teiste
eesti heliloojate loo-
mingut.

Sissepääs vaba.

TEADE!

Õmblusmasinate
remont ja hooldus.
Käärde ja nugade
teritus.

Vajaduse korral helista
kohe, tulen ise kohale.
Tel 523 1130.

**VÕRU KUNSTIKOOLI
ÕPILASTÖÖDE
NÄITUS**

**retro-
spektiv**

VÕRUMAAVALITSUSES **JANUAR -**
KARME ADE NETTY KÖNERPA EVA GRETE HUUL
ELISE MADE OLESK TREVIOR KANNA BIRGT LEETJÖE
EMMA ANETE SAMUEL KIRTE HARAK SYNDRA SUUG
KERTU PEELLO HELEN CORNELIA KUKLANE ALIS LANG

VÕRU KUNSTIKOOL

Võru Kunstikoolis (Lembitu 2, III korrus) saab vaadata põhiõppe IV kursuse õpilastööde näitust. Märtsis on tulekul põhiõppe kursusetööde näitus. Näitusi saab kunstikoolis vaadata tööpäeviti kella 10–17. Täpsem info kooli kodulehel vorukunstikool.edu.ee.

VANA-VÕROMAA KÄSITÜÜ NÄPUSTUUDIO

KÄSITÜÜTARÕ AILA MAN

Võru linnas polikliinikumajas Jüri 19A

Käsitööga tegelejale **pakume tööruumi ja nõu toodete arendamiseks.**
Küsi täpsemalt tel 554 1999 (Vilve Oja)!

TULE ÕPPIMA:
3. märts – kangakudumise algõpetuse infotund kella 17–18
10. märts – värviõpetuse algteadmised ja värviringi tegemine kella 17–20
17. märts – meistritund: silmuskudumise ülesloomisvõtted kella 17–19
31. märts – meistritund: paelte punumine kella 17–19

Täpsem info: Vilve.Oja@gmail.com; tel 554 1999.

VILDITARÕ avatud T, K, N kella 11–18.

NÄPUSTUUDIO LASTELE JA NOORTELE käsitööringid E-R kella 12–18.

TULE UUDISTA MÜÜGINURKA!

Info: Näpustuudio perenaine Aila, tel 507 9920.